

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
0.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Naša kri

Danes in jutri prideta dve veliki skupini naših izseljencev iz Francije in iz Nemčije na obisk v domovino. Državne oblasti, privatne institucije in slovensko ljudstvo jim pripravljajo svečan sprejem na državni meji in v Ljubljani. Njihova prva pot bo k Marijinemu hramu na Brezjah. Noben sprejem pa ne bo mogel odtehtati onega, priprostejšega in tihega, ki jih čaka po domovih širom Slovenije, iz katerih so izšli in odkoder so se podali v tuji svet naši izseljenci, deseti bratje našega rodu in pionirji njegove kulture v tujini.

Naše slovensko ljudstvo, priprosto v svojem žitju, skromno v izražanju svojih čustev, jim bo pokazalo domovino v onem sijaju, o katerem so sanjali naši izseljenci, kadar jim je domotožje grizlo srce. Navzili se bodo naših gora, našega solnca, naših tihih dolin, da bodo njih srca zopet polna kopnenja, kadar bodo domovino zopet zapuščali. Oživili bodo v sebi spomine na čisti značaj našega delavskega in kmetijskega ljudstva, na lepoto našega družinskega življenja, na požrtvovalnost naših slovenskih mater in na neomahljivost naših slovenskih očetov, tako da bodo šli prenovljeni v tujino in tam nadaljevali tradicije, ki dličijo prošlost in sedanost slovenskega rodu.

Mi bi seveda radi videli, da ostanejo med nami, ker nas je malo in ker rabimo roko, srce in razum slehernega našega rojaka, da bomo mogli hraniti etične in kulturne vrednote, ki smo jih sprejeli od naših očetov. Mi bi radi da bi v naši domovini stopili v eno vrsto z nami, da v skupnem delu ustvarimo duševno in materialno blagostanje, ki bo za večne čase izključilo to krvavenje našega rodu. Mi bi radi stali vsak dan na meji naše države in stiskali roke stotisočim našim bratom, ki bi se vračali iz vseh kontinentov sveta, dokler bi zadnji našega rodu ne prestopil praga domovine z namenom, da jo nikdar več ne zapusti. To bi bili veseli dnevi v zgodovini naše domovine. Sicer vemo, da so se sinovi naših skromnih kmetov v tujini priborili do visokih časti in do velikega blagostanja, tudi vemo, da se je sloves naše domovine širil, koderkoli se je selila naša kri, tudi vemo, da smo od njih dobivali neprecenljive zaklade tujerodnih kulturnih pridobitev, a tem radi bi zlasti imeli, da se vrnejo vsi!

To so melanholična razmišljanja, ki pa se morajo razbliniti v nič pred brezkompromisno vsakdanjostjo. Naših sinov še ne bo domov, še se bodo praznile naše vasi, še bodo odhajali naši in še bomo stali pred zevajočimi praznotami, katerih ne bo nihče izpolnil. Zato bi pa radi brez vsakega sentimentalizma porabili priliko obiska francoskih in nemških Slovencev, da ugotovimo nekaj dejstev, ki se vsa tečejo našega izseljevanja.

Prvo dejstvo je to, da mi doma še nismo nič ukrenili, da bi izseljevanje še ne onemogočili, pa vsaj skrbeli na najmanjšo količino. Mi se niti zavedamo ne, kaj pomeni in kaj zna pomeniti za nas ta široka reka, ki se neprestano vali iz naše domovine v tujino. Mi imamo vzorno urejeno izseljeniško službo, mi vemo za vsakega, ki gre iz domovine, vemo odkod je doma in kje se v tujini nahaja. Mi stojimo ob strani te procesije desetih bratov in beležimo pridno vsakega in vsako, ki odhaja. Tudi to je potrebno, a glavno ni. Mi smo se začeli tudi dejansko zanimati za naše izseljence v tujini. Oglašajo se duhovniki z apostolskim srecem, ki gredo v eksil za svojimi ljudmi, naše oblasti se brigajo za vzdrževanje nacionalnega in kulturnega duha med izseljenci, za njih socialno zaščito. Tudi to je potrebno a glavno ni.

Glavno bi bilo, da spoznamo, da je izseljevanje bolezen, razširjena vsepovsod, in da bi morali zdraviti to bolezen manj v njenih posledicah kot pa v njenih vzrokih. Izseljeniški problem v Sloveniji in v Jugoslaviji obstoji manj v zaščiti onih, ki so že v tujini kot v zaščiti onih, ki so še doma in nameravajo oditi, in ki bodo šli, če jim ne ubranimo.

To spoznanje, ki je samo na sebi največjega pomena za obstoj našega rodu, našega jezika in našega kulturnega oboževanja, bi potem moralo roditi pri vseh, ki svoj rod ljubijo, voljo, neupogljivo voljo po sistematičnem delu za omejitve našega izseljevanja.

Nekateri se selijo iz gospodarskih razlogov. To so redki, in še ti bi se dali ohraniti doma, če bi s pomočjo naših gospodarskih organizacij ljudem pomagali prebresti najtežavnejše. Drugi gredo, in ti so v večini, iz nekih avanturističnih motivov, ki značijo, da ima naše ljudstvo v sebi veliko podjetnega duha, ki bi se dali pa ohraniti domovini, če bi jim mi hoteli najti doma možnosti, da se udeležujejo. Tretji gredo zapeljani po svojih prijateljih v tujino ali pregovorjeni od interesiranih ljudi v domovini. Tudi ti, in ti najbolj, bi čisto lahko ostali doma med svojim ljudstvom, če bi se v pravem trenutku aplicirala zakonska sredstva, ki so po drugih državah bila tako učinkovita.

Našim prosvetnim društvom se torej odpira velikansko polje, neobdelano, skoroda nedotaknjeno, kateremu bodo morala posvetiti vso svojo pozornost. Če smo enkrat prišli do tega, da gre iz enega samega okoliščinskega glavarstva v teku enega leta 300 mladostnih deklet v tujino, to pomeni več kot pa navadno senzacijo, to pomeni smrtno rano na telesu našega rodu, iz katere bruhajo v širokih curkih naša srečna kri. Kaj pomagajo vsa izseljena naša prosvetna društva, ko nam pa naš rod uhaja, ko se naši kmetijski domovi praznijo, ko jih bodo prišli zasedati drugi!

Obisk naših bratov iz zapadne Evrope naj bo za nas v domovini hitrež opomin slovenske matere, da je skrajni čas, zadnji čas, da gremo reševati njeno kri.

Velik veleizdajniški proces proti 87 Slovincem v Italiji

Trst, 25. avg. ff. Fašistični režim je sklenil, da iz procesa proti atentatorjem na uredništvo lista »Popolo di Trieste« napravi velik demonstrativen proces proti nič manj kakor 87 slovenskim dijakom, delavcem in kmetom iz Goriškega in Tržaškega, katere je pred izrednim sodiščem obtožil nič manj kakor 99 deliktov, ki da so bili izvršeni v slovenskem Primorju, nahajajočem se pod suvereniteto Italije, v teku zadnjih štirih let.

Obtožnica dolži torej 87 Slovincem, od katerih pa se je odtegnilo roki fašistične pravice 27, ki so prebežali v inozemstvo, da so zagrešili 31 oboroženih napadov na fašiste, vojake in karabinjerje deloma z namenom, da jih ubijejo; da so izvršili trinajst umorov; da so zažgali ali skušali zažgati 18 šol, ljudskih vrtcev in vojaških objektov; da so delili protidržavne letake; da so izvršili dva bombna atentata, več drugih pa zamislili; da so vršili politično in vojaško vrhunstvo ter da so »osnovali med seboj in z drugimi neznanimi osebami zaroto z namenom, da po terorističnih akcijah julijsko pokrajino iztrgajo Italiji in spravijo pot tujo oblast, pa da so se v to svrhu posluževali oziroma posluževati nameravali oborožene vstaje, uničevanja in organiziranja vstaje med prebivalstvom za hrbotom italijanske armade.«

Konkretno pa smatra obtožnica glede vseh 87 obtožencev za dokazane le te zločine: požig tolminskega vrtca, prosiškega vrtca, vrtca v Lokvah pri Divači, ljudske šole v Zgoniku in na Katinari; dalje poskušeni umor fašista Ivana Kureta v Logu, ki so mu pa prestrelili samo kapo, bombni atentat na uredništvo »Popolo di Trieste« in na svetilnik zmag v Trstu; smatra pa tudi, da so člani tajne organizacije, kateri so baje obtoženci pripadali, ustrelili 9. maja t. l. fašistično rodbino Marangoni v Ricmanjih, o čemer bo posebno postopanje.

Obtožnica zelo obširno slika iredentistično delavnost obtožencev, ne delajoč prevelike razlike med posameznimi fakti, ki jih dokazuje, in med svojimi predstavami o neki zaroti in njenem delovanju, kakor si jo na podlagi velikega kombinacijskega daru slika domišljija državnega tožitelja in njegovih političnih inspiratorjev. Obtožence imenuje tožitelj »državljane slovenskega jezika Julijske pokrajine« in na prvem mestu obširno opisuje atentat na »Popolo di Trieste«, ki so ga izvršili Miloš, Marušič, Bidovec, Valenčič in Vadjal, ki je bombo preskrbel.

Tretji bombni atentat je bil po obtožnici baje nameravan na znanega propagatorja fašizma med kraškim prebivalstvom, Graziolijskega, katerega so baje hoteli ob priliki neke njegove inspekcije ubiti. Tega poskusa so poleg že imenovanih Valenčiča in Marušiča obtoženi še Spanger, Štoka, Kač, Škerlj in Fonda.

Dalje trdi obtožnica, da je Lorenc Kač nameraval zažgati še osem šol mizeca marca 1930 v okolici Hrepelja. To naj bi se izvršilo 23. marca ob osmi obletnici fašističnega režima. Isti Kač je bil baje pooblaščen, da spravi s sveta fašistično slovenske renegate Jožela Zerjave, Botača in Kureta, potem, ko se je bil prvi atentat pri ponesrečil. Za uboj Graziolijskega, ki se ni izvršil, je bilo baje tistemu, ki bi se mu ta čin posrečil, od obtožence Vadjala ponudnih 1000 lir.

Imenovani so obdolženi tudi, da so hoteli pogrnati v zrak poslopje tržaškega policijskega ravateljstva.

Obtožnica dokazuje polem, da se je osnovala v Julijski provinci obsežna tajna teroristična organizacija, dasi vsi obtoženci to taje. Za glavna voditelja te organizacije označuje obtožnica vseučilišnika Zorka Jelinčiča iz Bovca in Alberta Rejca iz Tolmina, bivšega tajnika tržaškega političnega društva »Educazione«, ki se oba nahajata v inozemstvu. Državni tožitelj trdi, da sta se ta dva potem, ko so bile vse slovenske kulturne organizacije v Italiji razpuščene, posluževala v iredentistične namene dijaškega podpora, društva »Adrijas«, ki ga je vlada še pustila. Obtožnica šteje temu človekoljubnemu društvu, ki ga je celo fašistični režim toleriral, v zlo, da je dobivalo skromno vsoto 2000 lir od nekega narodnega kulturnega društva v Jugoslaviji v svrhu podpiranja slovenskih akademikov, ki se učijo na italijanskih vseučiliščih.

Potem ko obtožnica omenja »Adrijas«, o kateri ne navaja niti enega samega fakta, da bi bilo kakorkoli udeležena pri inkriminiranih terorističnih dejanjih, prehaja na neko tajno društvo, ki da so ga Rejec, Jelinčič in dr. Siligov ustanovili l. 1927 ustanovili pod enostavnim imenom »Organizacija«. Rejec se je baje pri akcijah tega zarotniškega društva posluževal uniforme 59. kraške fašistične legije, kar da je dokazano tudi za več drugih neznanih in neizsledenih oseb. Ta organizacija je baje imela celice in srenje, v njih samih pa tako zvane trojke kot aktivne enote, kojih člani so bili znani samo voditelju celice. V to organizacijo so bili baje najbolj zapleteni razen imenovanih dveh še Slavko Bevk iz Cerklja, ki se nahaja tudi na zatožni klopi, Spanger, Manfreda, Kosmač, Štoka, Bidovec, Petarosi in drugi. Ta organizacija, ki je baje imela več sestankov, med katerimi je eden trajal tri dni in je bil prirejen avgusta l. 1928, se je posluževala tajnih parol in šifer ter je imela baje zveze z italijansko emigrantsko organizacijo v Parizu. Manfreda, trdi obtožnica, je bil tako spreten, da se je v namene »Organizacije« vpisal med vseučilišni fasio v Padovi in celo držal predavanja o fašistični kulturi med tolminskimi Slovenci. Na goriškem policijskem ravateljstvu so imeli fantje zaupnika v policijskem agentu Alojziju Cernetu, ki je »Organizacijo« obveščal o nameravanih ukrepih oblasti in je tudi preskrbel, da sta Rejec in neki Maksimilijan Gutnik pravočasno zapustila Italijo samo par ur prej, preden sta imela biti aretirana.

Člani organizacije so tudi prisegali: »Prisegam pred Bogom, pri svoji časti in pri svoji rodbini, da bom storil vse za osvoboditev Julijske Benetije, ki se ima združiti z materjo Jugoslavijo.« Tudi v tržaški okolici je bila organizacija zelo razvita in je bilo sploh vse Primorje baje razdeljeno na vojaški geografski karti v akcijske rajone. Mesto Trst samo je bilo razdeljeno v dva sektorja. O Stanku Petarosu obtožnica trdi, da je imel nalog, da v danem trenutku vzbudi okoličane, ki bi se naj na plat zvona zbrali in udarili na Trst.

Rejec šteje obtožnica v zločin tudi, da je razširal »Slovenec«, »Jutro« in »Orjunec«.

Obtožnica nato navaja organe tega tajnega društva, in sicer »Borbo«, »Svobodo« in »Primorski glasnik«. Iz »Borbe« posnema obtožnica, da so plačali z življenjem denunciacije proti Slovincem fašisti Kerševan iz Ribemberka, Kogej iz Idrije in Cerkevnik. Grozila pa je »Borba« s smrtjo tudi fašističnemu tajniku dr. Perusiniju v Trstu, ki je znal po mnogih kazenskih ekspedicijah, s katerimi je strahoval zlasti jugoslovanski narod v Istri. »Borba« nalaga, kakor citira obtožnica, vsakemu članu organizacije, da se ne sme ustrašiti nobene, še tako težke kazni, da se doseže namen osvoboditve Julijske krajine izpod lga tujca.

Obtožnica se sedaj povzpneja do trditve, da je »umetno in tendenčno, če se trdi, da italijanska država preganja slovensko pleme kot tako in slovenski jezik! Drugorodci so italijanski državljani z enakimi pravicami in dolžnostmi kakor vsi drugi. Nato zopet brez prave logične zveze govori o ogromnih množinah ekrazita (8 kvintalov, ki da jih je imel neki Majnik Anton iz Tolmina. Navaja nato tudi, da je Jelinčič poslal preiskovalnemu sodniku spomenico, v kateri pravi, da je »Organizacija«, ki ji je on načeloval, imela samo namen, braniti slovenski »narodnost in slovenski jezik v meah italijanske države in da se ni posluževala nasilnih sredstev.«

Obtožnica navaja tudi, da naj bi Valenčič, Miloš, Spanger in Marušič.

V inozemstvo so zbežali, kakor končuje obtožnica: Rejec, Jelinčič, Majnik, Galnik, Sorli, Fortunat, Leban, Svednjak, Umar, Suk, Ivan Marija Čok, Škerjanc, Gergič, Kerže, Zerjal Karel in Alojz, Ražem, Škerjanc, Kosmač Stanišlav in Alojz, Zlatič, Gerjec, Svara in Petarosi Slenko in Peter.

Obtožnica imenovane priziva, naj se zgledajo v roku 10 dni od objave te okoliščine, sicer bodo obsojeni v odsolnosti.

Razprava se bo vršila v veliki dvorani nove justične palače. Predsednik sodišča bo fašistični general Guido Cristini. Razprava bo tajna. Do sedaj so bili iz Rima prepeljeni v Trst obtoženci Miloš, Bidovec, Alojz, Spanger, Štoka, Valenčič, Marušič, Rupelj, Obad, Sirc, Perlot, Zaber, Kač in Kosmač. Ostali sledijo.

Zagovarjali bodo obtožence tržaški odvorniki: Contreras, Giannini, Matose-Lorini in še pod Avstrijo sloveča Pucher in Zennaro.

Jugoslavija na varšavski konferenci

Sporazumno postopanje med našo državo in Romunijo — Odhod naše delegacije

Belgrad, 25. avg. z. Včeraj je dopotoval v Belgrad predsednik vlade gen. Žarković z ministrom dr. Srškičem. Danes popoldne je imel konferenco vseh ministrov, ki se nahajajo v Belgradu, radi določitve stališča naše delegacije v Varšavi.

Belgrad, 25. avg. z. Trgovinski minister dr. Demetrovič je danes dopoldne sprejel podtajnika romunskega trgovinskega ministristva Popescu. Konferenca je trajala 20 min. Obravnavala sta vsa aktualna vprašanja v zvezi z konferenco v Varšavi. Glede zadržanja Jugoslavije in Romunije se je doseglo popolno soglasje.

Minister dr. Demetrovič je sprejel tudi češkoslovaškega poslanika Fliderja in poljskega poslanika Babinskega.

Oba obiska sta v zvezi z odhodom naše delegacije v Varšavo. Romunski podtajnik Popescu je izjavil, da je v vprašanju konference v Varšavi stališče Jugoslavije in Romunije jasno izraženo. Obe državi bosta v vseh vprašanjih nastopili solidarno in soglasno, zlasti glede vprašanj, ki so se obravnavala na sinajski konferenci. Naša delegacija bo odpotovala jutri. Trgovinski minister dr. Demetrovič bo odsoten 14 dni. Popescu se je sestel tudi z kmetijskim ministrom dr. Šibenikom.

Belgrad, 25. avgusta. z. Sinoči je v Belgrad dopotoval glavni tajnik romunskega trgovinskega ministristva Popescu. Bil je vodja romunske delegacije na konferenci.

Začasni odbor UJU

Belgrad, 25. avgusta. n. Na poslednjem kongresu UJU izvoljeni odbor se je včeraj konstituiral. Za predsednika je izvoljen Boža Radulović, za podpredsednika Mate Ljujić, za tajnika Bora Pavlović. Novi predsednik je upokojeni učitelj. Izjavil je, da bo nova uprava ostala samo do prihodnjega izrednega običnega zbora UJU in da bo svoje funkcije izvrševal v popolnem skladu s sklepi, ki so bili sprejeti na kongresu.

Grčija prepovedala uvoz svinj

Belgrad, 25. avgusta. z. Poslednje dni je grška vlada prepovedala uvoz svinj iz Jugoslavije radi svinjske kuge. Naša vlada je storila potrebne ukrepe, da grška vlada to prepoved razveljavi. S svoje strani je napravila vse preventivne ukrepe.

Belgradike vesti

Belgrad, 25. avg. AA. Minister za gozdove in lov dr. Anton Korošec je podpisal pravilnik o polaganju strokovnega izpita za gozdarske uradnike druge kategorije. Pravilnik je stopil v veljavo.

Belgrad, 25. avg. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja na predlog ministra trgovine in industrije je postavljen v ministrstvu trgovine in industrije za svetnika v 4. ali dr. Ciril Žižek, inšpektor istega ministristva v 4. l. v državni trgovski akademiji na Sušaku za ravnatelja v 4. l. Nikola Ogrizija, ravnatelj iste grupe in kategorije državne trgovske akademije v Zagrebu po potrebi službe.

Dunajska vremenska napoved. Toplo. Večernja jasna in lokalni nevihti. Prihodnje dni bo sedanje vreme najbrže trajalo še nekoliko časa.

Pričetek šole

Ljubljana, 25. avgusta. AA. Kr. banska uprava razglasa:

Na srednjih šolah se vpisujejo učenci v poedine razrede od 11. do 13. septembra po razporedu, ki ga določi direktor. V izjemnih primerih sme učiteljski zbor dovoliti vpis do konca septembra, kr. banska uprava pa do 10. oktobra. V prvi razred se morejo vpisati učenci z dovršenim četrtim razredom osnovne šole, ki so rojeni v letih 1917, 1918, 1919 in 1920 (letos izjemno). Vsi izpiti se vrše na srednjih šolah v času od 1. do 10. septembra po razporedu direktorja. Privatni izpiti v septembru so dopustni le po posebni odobritvi ministrstva na prošnjo iz meseca junija.

Iz meščanskih šol je letos še izjemno dovoljen prestop na srednje šole po dopolnitvi izpitih, ako je starost učenčeva v skladu z zakonom.

Na državno realnogimnazijske razrede v Ljubljani se vpisujejo deklice le na II. realni gimnaziji, dečki pa v vse razrede na II. in III. realni gimnaziji ter na realki (na tem zavodu do vstetega VII. razreda).

Vpisovanje na učiteljskih šolah se vrši v času, kakor na srednjih šolah, toda za vpis v prvi razred se je treba prijaviti vsaj še 12. septembra. Sprejemanje za prvi razred se vrši po zdravniškem pregledu in sprejemnem izpitu. Učenci (učence) z nižjo srednjo šolo opravijo pismeni izpit iz slovenščine in ustni iz glase; z dovršeno meščansko šolo pa pismeni in ustni izpit iz slovenščine, ustni izpit iz zgodovine in geografije naše kraljevine, ustni izpit iz matematike in glase. V prvi razred se smejo sprejeti učenci in učenke, ki v koledarskem letu 1930 še ne dovrše 18 let starosti.

Za vpisovanje na meščanskih šolah in novih predpisov, zato se vrši od 1. do 3. septembra vpisovanje, izpiti pa se vrše od 25. do konca avgusta. Razpored določa ravnateljstvo.

Na osnovnih šolah se vrši 1. in 2. septembra redno vpisovanje, 3. septembra je šolska maša, 4. septembra pa se prične redni pouk.

C. 25. avgusta. as. Dva moravski neke turške motone ladje sta po odhodu iz Smirne umorila kapitana in dva polnika, turška trgovca iz Smirne, katera sta potem vrgla v morje, nato pa sama skočila v morje, češ, da hočeta loviti ribe, in usla na obalo. Povzročitelj umora je bil lastnik ladje, ki je domneval, da imata trgovca pri sebi mnogo denarja. Pri njih pa so našli samo 5000 k. Lastnika ladje so aretirali na oodlagi ovd. be kurjača motorne ladje.

Izseljenški zakon

Dne 5. avgusta 1929 se je vršila na predlog g. ministra za socialno politiko in narodnega zdravja v Splitu izseljenška konferenca, na kateri se je temeljito razpravljala in sklenila potrebna izpopolnitev sedanjega zakona o izseljevanju in potrebna reforma naše izseljenške službe. Akoravno so takrat navzoči odlični strokovnjaki in zastopniki raznih merodajnih institucij ugotovili in sklenili, da je za naše razmere najnujnejše in najpomembnejše osnove nove izseljenškega zakona, ga še vedno nimamo, čeprav je g. šef izseljenškega komisariata v Zagrebu osnutek, kot smo čitali v »Novem izseljeniku«, že davno predložil na merodajnem mestu. Baje je temu vzrok, da prihajajo še vedno novi predlogi in ugovori proti osnutku, ki zavlačujejo najnujnejšo potrebo reforme izseljevanja.

Upamo, da se bo temu zavlačevanju naredu kmalu konec, ker zadevo zavlačujejo itak večinoma samo inozemske parobrodne družbe, na katere se bomo ozirali samo dotlej, dokler ni naša trgovska mornarica tako močna, da bo zmagala sama promet z našimi izseljenici.

Pri nas je sedaj koncesioniranih 22 inozemskih parobrodskih družb, ki imajo skoro po vseh večjih krajih naše kraljevine svoje zastopnike. Ti zastopniki so imeli dosedaj samo neznatne ali tudi nobene stalne plače, ampak prav lope provizije, ki so dosegle pri nekaterih družbah tudi 10 Dol. to je 560 Din od pridobljenega izseljenca.

V praksi se je opazovalo, kako so lovili zastopniki in uslužbenci parobrodskih družb radi dosege provizije izseljenca, tekmujoč med seboj, kdo jih bo več vjel in s tem obdržal službo. Kdor ni imel sreče pri tem poslu, tega je družba odslavila iz službe. Za to je bilo verjetno, da so se ti priganjanci potrudili sicer za ljudi, na primer, kako dobro se godi dekletom v Urugvaju, in posrečilo se jim je odpraviti na pr. v letu 1929 okoli 500 deklet v starosti od 18 do 22 let v Montevideo, odkoder sicer za enkrat precej ugodno slikajo svoj položaj, vendar se da pa misliti, da se bodo ugodne razmere poslabšale, ker ni izključeno, da služijo morda puščavskim sinovom boljših hiš za razvedrilo in se na ta način, kakor popisuje to naš kulturni referent v »Slovenec« v št. 153 profanira slovenska žena.

Ko bo stopil nov zakon o zaščiti izseljencev v veljavo, ne bodo imeli izseljenški agenti priložnosti in tudi ne poveda loviti naše fante in dekleta za izseljevanje, ker jim to ne bo ničesar neslo. Člen 24 osnutka novega zakona o zaščiti izseljencev se namreč glasi: Organi parobrodskih družb in enakih podjetij smejo imeti samo stalne plače. Zabranjena jim je vsaka udeležba pri dobičku in vsaka druga plača, nagrada, provizija ali odmerjene stalne plače po višini pridobljenih in odpravljenih oseb.

To določilo novega zakona moramo pozdraviti kot korak k odpravi umazane konkurence in kot sredstvo proti trditvam, da je življenje v tujini boljše, kakor v domovini.

Ako zakon o zaščiti izseljencev iz katerihkoli ozirov ne bi mogel stopiti še v veljavo, prosimo g. ministra, naj uveljavi ta določila takoj z navedbo.

Prihodnje spregovorimo še o drugih zelo gmetnih določilih novega izseljenškega zakona.

Železniške olajšave za 6. september

Belgrad, 25. avg. AA. Iz ministrstva za promet: Minister za promet je odobril tele olajšave za vožnje v Belgrad na slavnost posvetitve novih zastav jugoslovanskih pehotnih in konjeničnih polkov, ki bo na rejsini dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra 6. septembra t. l. na Banjici:

1. Brezplačno vožnja a) vsem banknim svetnikom v prvem ali drugem razredu, b) vsem rezervnim oficirjem in oficirjem invalidom, ki so povabljeni na to svečanost, v razredu, ki odgovarja njihovu položaju, c) vojnim invalidom, ki so povabljeni, d) zastopnikom Sokola in sokolskih žup v prvem ali drugem razredu.

2. Četrtno vožnjo ceno vsem državljanom Jugoslavije, ki se hočejo proslave udeležiti. Razred po njihovi volji.

Banknim svetnikom bodo izdali legitimacije za potovanje bani, rezervnim oficirjem in oficirjem invalidom ter vojnim invalidom, ki so povabljeni, bo kot legitimacija služilo vabilo.

Zastopnikom Sokola in sokolskih žup bo kot legitimacija njihova sokolska legitimacija.

Vsi drugi državljanji kupijo vozne listke pri odhodu za polovično ceno in imajo s tem listkom pravico do povratne vožnje, ako dobe od odbora v Belgradu potrdilo, da so se proslave udeležili.

Te olajšave veljajo za prihod v Belgrad v dneh 3., 4., 5. in 6. septembra, za odhod pa od 6. septembra zvečer do včetega 10. septembra.

Bolgarski gostje na Bledu

Bled, 25. avg. AA. Člani jugoslovansko-bolgarske centralne komisije za ureditev dvoslovnih posestev so se nastanili v hotelu Toplice. Davi so si v spremstvu predstavnikov dravske banovine ogledali slap Vintgar, od tam pa so šli na Bohinjsko jezero, kjer so si ogledali izvor Savice. Popoldne so se z brzim vlakom vrnili v Zagreb, kamor pripo drevo in pol enajstih, Bolgarska delegacija je oduševljena nad prirodnimi lepotami Slovenije in prisrčnim sprejemom, ki ga je povsod doživela.

Rudarska kriza

Belgrad, 25. avg. AA. Minister za šume in rude dr. Anion Korošec je danes delj časa konferiral z ravnatelji rudarskih ravnatelstev iz vse države. Pri tej priliki se je obravnavalo vprašanje določitve konference radi razpravljanja o rudarski krizi v naši državi, pred tem o krizi v vseh rudnikih. Temu vprašanju se na merodajnem mestu posveča največja pozornost.

Obsodba goljufa z vojnimi obveznicami

Zagreb, 25. avgusta. p. Ob pol 11 je bila danes razglašena razsodba proti Franju Bechi. Bil je obsodjen radi prevare, ker je prodajal obveznice tobačnih srečk in vojne škode, kupcem pa jih ni izročal. Prav tako je dispondiral s svoto 43.000 Din na čekovnem uradu, čeprav to ni bil njegov denar. Obenem je porabil kavičije svojih namestencev. Obsodjen je bil na 8 mesecev zapora, 100 Din denarne kazni in 2 leti izgube častnih pravic.

Belgrad, 25. avg. AA. Z davišnjim brzovlakom sta prispela v Belgrad minister poljedelstva dr. Stanko Sibenik in minister za trgovino in industrijo Demetrijevič.

Pilsudski -- novi predsednik vlade

Varsava, 25. avgusta. AA. Poljska agencija poroča: Celokupni današnji tisk komentira ostavko vlade ter naglašja, da je zagotovljena kontinuiteta v notranji in zunanji politiki Poljske in da sprememba v položaju predsednika vlade ne znači spremembe v političnih odnosih.

»Gazeta Poljska« piše med drugim, da politični pravec, ki je odrejen po mednarodnih gospodarskih pravilih, ne bo v nobenem slučaju trpel sprememb.

»Naš Pregled« piše, da bo postal maršal Pilsudski predsednik vlade, kar pomeni, da od leta 1926 ni bilo nobenih sprememb v poljski politiki. Minister financ bo moral voditi svoje ministrstvo po načelih štednje v administraciji in ravnotežju v proračunu.

V nemški armadi prevladala nacionalistična struja

Nov armadni poveljnik

München, 25. avgusta. pp. Vestl. da bo sedanji komandant Reichswehra general Heye demisioniral, krožijo po Nemčiji že dva tedna. Vaš dopisnik ni tozadevno poslal nobenega poročila, ker so manjkali vsi dokazi za verodostojnost takih trditve. Včeraj je pa vojno ministrstvo izdalo poseben komunikat o odstopu generala Heye, v katerem demantira v ostrem tonu namigavanja, da je general Heye prav za prav bil prisiljen napovedati svoj odhod, ker so mu razni politični generali v ministrstvu samem nadaljnje službovanje onemogočili. Demanti vojnega ministrstva pa je tako sestavljen, da je na prvi pogled jasno, da je general Heye torej le žrtve neke politične struje med generalisti, katero vodi general von Schlichter, in ki želi najožjega sodelovanja s sovjetsko armado. Komunikat ministrstva se na čuden način izgovarja, da generali ne odločajo in da je edino odgovorni minister ona oseba, ki daje smernice za politiko. »Vorwärts« hudomušno vprašuje, če je torej vendar le res, da ima vojno ministrstvo svoje lastne

Po mišljenju tiska bo še danes sledila sestava nove vlade.

Varsava, 25. avg. as. Maršal Pilsudski se je odločil, prevzeti ministarsko predsedstvo. Obdržati pa si hoče tudi vojno ministrstvo, tako da je ostal položaj isti kakor pri njegovi zadnji vladi 1. 1927-28. Podpolkovnik Beck postane minister brez portfelja, da bo maršalu stal na strani pri njegovem političnem delu. Beck bo v gotovi meri vršil isto nalogo kakor dr. Bartel med prejšnjim predsedstvom maršala kot podpredsednik. Druga ministrstva s to spremembo v predsedstvu niso prizadeta. — List nacionalnih demokratov ugovarja, da je položaj ostal prav za prav nespremenjen. Parlamentarna opozicija računa s tem, da bo Pilsudski kmalu po prevzemu vlade izdal dekrete o usodi sejma. Vsekakor se računa s presenetljivimi efekti.

politične cilje. Iz vseh krogov so se nato oglasile ostre protislovne izjave, v katerih se je od ministrstva zahtevalo, naj pove, če bo general Heye moral iti ali ne. Snovi je vojno ministrstvo bilo pristojeno izjaviti, da namerna dosedanega šefa generalnega štaba upokojiti.

Tako bo izginil iz nemške armade general, demokratičen po svojem življenju in miroljuben. O njem je znano, da je po zadnji izgubljeni bitki na francoski fronti stopil pred cesarja Viljema in mu rekel, da bodo armade korakale nazaj v Nemčijo pod vodstvom svojih generalov in ne pod cesarjevim.

Nacionalistični duh, ki veje sedaj po Nemčiji, zahteva tudi to žrtve. To je značilno za bodočnost, ki se pripravlja. Na njegovo mesto bo baje prišel general Curt Baron von Hammerstein-Equort, direktor v vojnem ministrstvu, znan vsled svojih stalnih slikov s cesarjem Viljemom in vsled svojih nacionalističnih govorov ob priliki Kappovega puča. On bo od sedaj naprej vodil Reichswehr v tradicijah predvojaške discipline.

Poostreitev delavskega boja v Franciji

Pariz, 25. avgusta. as. Stavka v Roubaixu in Tourcoinu se je zelo poostreila, ker se je na obnem zboru stavkajočih odklonil predlog delodajalcev. Voditelj podjetij Ley je izjavil, da stavkajoči, če sprejmejo njegov predlog, s tem priznajo, da so samo radi ene same besede povzročili stavke in izgubili s tem okoli 50 milijonov frankov na mezdah. Edina koncesija, na katero je pristal, obstoji v eni sami besedi. Celotno »Petit Parisien« smatra tako stališče voditelja delodajalcev za nezahvalno provokacijo delavstva, in celo društvo bivših frontnih bojevnikov protestira v odprtem pismu na ministrskega predsednika proti takemu postopanju Leya.

Francoski manevri

Pariz, 25. avg. as. »Echo de Paris« poroča o francoskih manevrih na italijanski meji: Poveljstvo vodi general Carence, poveljnik 15. armadnega zbora. Višek vaj je bil namišljen napad po več infanterijskih oddelkih na Col de Valette, glavno zapirališče za dohod v dolino reke Var. Potek manevra je vodstvo zadovoljilo, ker se je posrečilo napad odbiti. General Carence je po vajah inspiciral Val de Gale in St. Dalmas de Selva, kjer gradijo Francozi v zadnjem času velike obmejne utrube.

Cehoslovaški manevri

Praga, 25. avgusta. AA. V okolici Seviča v južni Slovaški se vršijo manevri, katerim so prisostvovali razen vojaških atašeev pri praških poslaništvih tudi šef generalnega štaba holandske vojske general Winkelman ter nemški oficirji na čelu s komandantom Mannom in kapetanom Tusaintom. To je prvič, da se nahajajo nemški oficirji med inozemskimi vojnimi atašeeji na češkoslovaških manevrih. Češkoslovaški vojni ataše se je že udeležil nemških manevrov.

Vojaški manevri v Italiji

Faenza, 25. avgusta. AA. Po enodnevnem odmoru so se iznova začeli veliki vojaški manevri. Odločilnim dogodkom se prisostvovali kralj, vojni minister in generali vojske in milice.

Flecter predsednik ameriškega tarifnega odbora

Washington, 25. avgusta. AA. Vlada Združenih držav je imenovala bivšega poslanika in Rinnu Flecterja za predsednika tarifnega odbora. Novemu predsedniku tarifnega odbora so bila dana obsežna pooblastila glede izvajanja novih carinskih zakonov. Listi se nadejajo, da bo to imenovanje olajšalo trgovinska pogajanja s posameznimi državami.

Uspeš polet preko oceana

Newyork, 25. avg. as. Oceanski letalec Gronau, ki je v nedeljo jutraj pristal v bližini zaliva Cartwright, je radi goste megle, trajnega deževja in neotpih zemljepisnih kart svoj polet zvečer prekinil v Queensport Harbor Novoscočju, 100 milj vzhodno od Halifaxa. Kam namerava dalje, še ni znano. On in njegovi trije spremljevalci se zdijo zelo utrujeni, radi posrečenega poleta pa so zelo srečni.

Nadaljnja vest navaja, da je Gronau ob 11.50 srednjeevropskega časa svoj polet nadaljeval.

Rim, 25. avg. AA. Davi ob 5.27 je na letališču Littorio minister za letalstvo Balbo dal v imenu predsednika italijanske vlade odhodno znamenje za polet okrog Italije. Tekmovanja se je udeležilo 52 letalec.

Pristojnost naših konzulatov v inozemstvu

Ljubljana, 25. avg. AA. Kraljevska banska uprava razglasa:

Ministrstvo za zunanje zadeve je prejelo od kraljevskega poslaništva v Washingtonu poročilo o teritorialni pristojnosti jugoslovanskih konzulatov v severni in srednji Ameriki. Po tej razdelitvi spadajo pod:

1. generalni konzulat v Newyorku: Newyork, Pennsylvania, West Virginia, Ohio, Alabama, Tennessee, Main, New Hampshire, Vermont, Massachusetts, Connecticut, Rhode Island, New Jersey, Delaware, District of Columbia D. C., Maryland, Virginia, North Carolina, South Carolina, Georgia, Florida; — 2. generalni konzulat v Chicagu: Michigan, Illinois, Arkansas, Louisiana, Missouri, Wisconsin, Iowa, Minnesota, Indiana, Mississippi, Kentucky; — 3. generalni konzulat v San Francisku: Colorado, Idaho, Montana, Utah, Wyoming, New Mexico, Texas, Oklahoma, Kansas, Nebraska, North Dakota, California, Nevada, Arizona, Oregon, Washington, Alaska, Havajski otoki in Filipini.

Razen gornjih je v Clevelandu častni vice-konzul.

Pod častni konzulat v Guatemali spadajo republike centralne Amerike.

V Mexiku je častni konzulat, častni konzulat je nadalje tudi v Helmosu v Mexiki.

V Osaiki na Japonskem je častni konzul, takisto v Port au Prince na Haitjskih otokih.

Teritorialna pristojnost jugoslovanskih konzulatov v francoski republiki z Alžirjem in Sirijo je sledeča:

1. generalni konzulat v Marseillu (generalni konzul G. A. de m. v. i., uradnik min. za zunanje zadeve (Bouches de Rhone — Pyrenees — Arriege Aude — Herault — Tarn — Aveyron Lozere — Gard — Ardeche — Vaucluse — Drome — Hautes Alpes — Basses Alpes — Var — Alpes Maritimes); — 2. generalni konzulat v Bordeauxu (generalni konzul R. S. m. n. k. v. i., uradnik min. za zun. zadeve): Rhone — Loire — Saon et Loire — Ain — Jura — Haute Savoie — Isere; — 3. konzulat v Havru (častni konzul C. Kronheimer): Seine — Inferiur — Eure; — 4. konzulat v Lillu (častni konzul Le-grand): Nord — Pas de Calais — Somme; — 5. konzulat v Nantesu (častni konzul Habrille); — 6. konzulat v Toulousi (častni konzul Meller de Laberthe): Haute Garonne — Haut — Lure — Gerard — Lot et Garonne — Tarn et Garonne — Lot; — 7. konzulat v Alžirju (častni konzul Blachett); — 8. konzulat v Beyrouthu v Siriji (častni konzul E. Carbonniers).

Teritorialna pristojnost kraljevih predstavnikov v avstrijski republiki je sledeča:

Teritorialno področje kr. konzulata v Gradcu je Stajerska, kr. konzulata v Celovcu: Koroška, Solnograd, Tirolsko in Vorarlberg, konzularna pristojnost kr. poslaništva na Dunaju pa se razteza na Dolno in Gornjo Avstrijo ter na Gradiščansko.

Po poročilu angleškega poslaništva v Belgradu je področje angleških konzulatov v naši državi razdeljeno takole: konzulat v Zagrebu obsega dravsko, sasko in primorsko banovino; konzulat v Sarajevu banovine vrbasko, drinsko in zetsko; konzulat v Belgradu dunavsko, moravsko in vardarsko banovino.

Zakon o skladiščih

Belgrad, 25. avgusta. AA. Podpisan je zakon o javnih skladiščih. Ta skladišča morejo imeti za narodno gospodarstvo znaten vpliv in zato so tolike važnosti. Namen jim je poenostavljenje in olajšanje blagovnega prometa in blagovnega lombarda ter podpiranje in pospeševanje blagovnega kredita. Ta svoj smoter bodo dosegala z izdajanjem skladiščnih listov.

Kot javna ustanova bodo javna skladišča delna tudi posebnih pravic. Semkaj spadajo: pravica do reekspedicije in do ekspropriacije. Razen tega se jim more odobriti tudi pravica, da dajejo posameznikom na blago, spravljeno v skladiščih, posojila ter pravico, da imajo carinska skladišča ter carinska in trošarinska odpremišča. Vendar ne bodo smela pod kaznijo ukinitve poslovanja trgovati z blagom, ki je shranjeno v njihovih skladiščih.

Od javnih skladišč je treba razlikovati zasebna skladišča, ki ne spadajo pod zakon o javnih skladiščih. Razmerje med zasebnimi skladišči in deponenti ureja zasebnopravne pogodbe, vendar taka skladišča ne smejo izdajati skladiščnic.

Javna skladišča so dolžna shranjeno blago zavarovati. Zavarovanje je dopustno le pri zavarovalnicah. Shranbeni rok traja najmanj tri mesece. Drugi roki so dovoljeni po pravilniku podjetja ali s pogodbo z deponentom. Deponent sam ni vezan na rok. On lahko vzame blago vsak čas iz skladišča.

Zakon dovoljuje Zvezi poljedelskih zadrug in zadrugam poljedelcev ustanavljanje zadrugnih skladišč za shranjevanje žitaric in drugih poljskih pridelkov. Ta skladišča smejo izdajati skladiščnice tako kakor javna skladišča s istim pravnim učinkom. Zadruga skladišča imajo iste pravice in dolžnosti kakor javna skladišča, imajo pa še to pravico, da smejo trgovati z blagom svojih članov. V važnejših središčih se bodo mogli ustanoviti veliki elevatorji ali silosi, ki so za racionalno organizacijo naše žitne trgovine nujno potrebni.

Belgrajske vesti

Belgrad, 25. avg. AA. Danes popoldne je bila v ministrstvu zunanjih zadev konferenca zastopnikov ministrstev zunanjih zadev, trgovine in industrije in poljedelstva. Na konferenci je prišlo v pretres vprašanje nujnih ukrepov, ki bodo potrebni zaradi nemotene tranzita našega svežega grozdja v inozemstvo brez Madjarske.

Belgrad, 25. avg. z. Monopolska uprava je votala potrebne kredite za zgraditev devet popolnoma novih modernih in higienskih skladišč po banovinah za shranjevanje surovega in predelane gojaka. Z delom se bo pričelo takoj.

Belgrad, 25. avg. AA. V Pirotu bo 28. in 29. t. m. velika živinorejska, perutninarska in čebelarstva razstava. Ministrstvo za poljedelstvo je dalo za to razstavo podporo 15.000 Din, podprla pa bo to razstavo tudi kraljevska banska uprava mornarske banovine, da dobe poljedelci vzpodbudo za reje boljših vrst živine, perutnine in čebel ter za čim večje ustanavljanje živinorejskih in perutnarskih zadrug. Istosčasno bo v Pirotu tudi velika razstava preprog.

Sahovski turnir

Liege, 25. avg. as. Igralo se je čisto kolo, v katerem je Thomas z damskim gambitom premagal Marshalla. Tartakower je premagal Sultan Beyeffa. Remis sta ostali partiji Ahues-Czepiora in Niemcevič-Weenink. Prekinjeni sta bili partiji Sultan-Colle in Czepiora-Rubinstein. Stanje po 6. kolu Sultan kan 5 (1), Tartakower 4 in pol, Niemcevič in Thomas 3 in pol, Colle 3 (1), Czepiora 3, Ahues 2 in pol (1), Rubinstein 2 (2), Plözi 2 (1), Weenink 2, Marshall in Sultan Beyeff 1.

Ljudski praznik v Trebnjem

Škof dr. Rožman blagoslovja nov dom.

Ljubljana, 25. avgusta.

Trebanjska fara, ž njo pa vsa trebanjska dekanija in sploh velik kos Dolenjske od Grosupljega do Novega mesta in St. Janža in Zuženberka na drugo plat, ta kos naše romantične, čeprav tihe in vase zaprte naše zemlje, je doživljal v zadnjih dneh veličasten praznik svoje moči, velike požrtvovalnosti, delavnosti ter končno praznik katoliških načel. V soboto in v nedeljo so se namreč v Trebnjem kot središču dekanije in obenem stikališču treh dolin, temeniške, mokronoške in one, ki sega preko Ponikve in Mirne peči tja do Novega mesta, z velikim zanimanjem domačinov in bližnjih okolčanov vršili prosvetni dnevi.

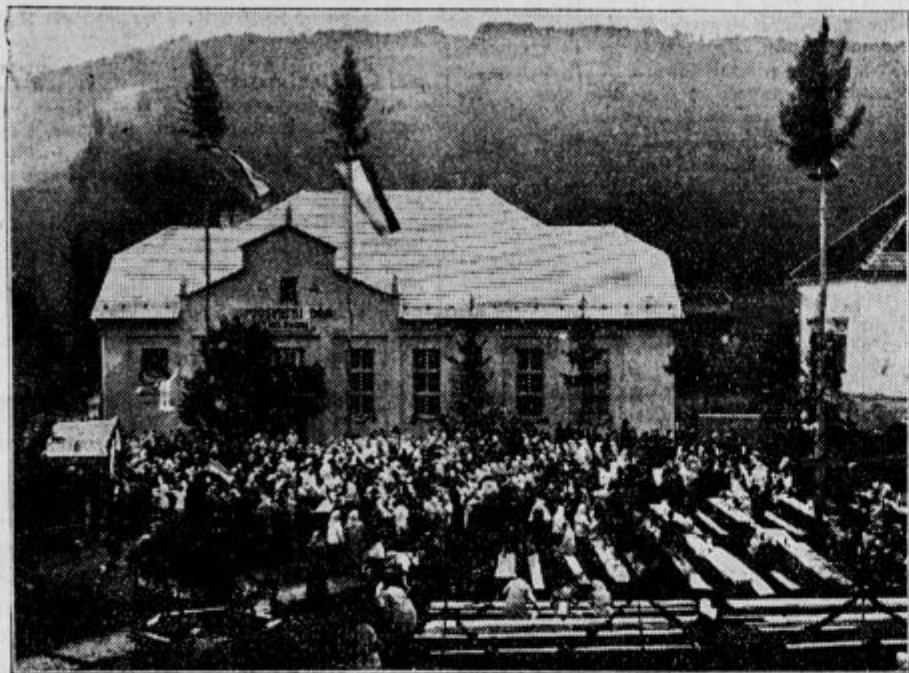
V soboto se je najprej vršil fantovski in deklški tečaj, o katerem smo že poročali.

Višek slovesnosti je doživela nedelja, ko se je v Trebnjem zbralo ljudstva od blizu in daleč, skupaj do 3000 ljudi. Ta dan je bil v Trebnjem blagoslovljen novi prosvetni dom, ki so ga farani s trudom in ljubeznijo gradili dve leti. Domači kaplan Jenko, nihče ga drugače ne kliče kot po imenu, Miha, ta je bil duša vsem delom, vsemu prizadevanju, vsem naporom, ki so bili potrebni za ta krasni dom, ki stoji zdaj v ponos fari, dekaniji, vsej Dolenjski, ki želi in hoče izobrazbe. Dom sam je čedna, solidna in prostorna zgradba, ki bo gotovo z uspehom in v popolno zadovolj-

Nato je zborovalce, ki so se bili v množicah zbrali na prostornem dekanijem vrtu pred novim domom, pozdravil še predsednik domačega »Prosvetnega društva«, nakar je začel s svojim govorom slavnostni govornik univerzitetni profesor dr. Viktor Korošec iz Ljubljane. Poudarjajoč predvsem neomajno načelnost in zavednost katoličnanov pa hkratu praktično izživljanje teh načel v smislu Katoliške akcije, je gospod govornik nanašal v svojem globokem govoru vse dobrine, vse smernice in vse vezi, ki naj resničnega katoličana vežejo s Cerkvijo in z vero, ki naj bo temelj vsega ustvarjajočega na zemlji.

Popoldne je imel najprej gosp. škof dr. Rožman v dekanijški cerkvi litanije, nato pa se je v veliki dvorani novega prosvetnega doma vršil koncert pevcev vsega trebanjskega pevskega okrožja. Nastopilo je skupaj 11 zborov, s Cateža, iz Tržišča, St. Janža, Mirne peči, Mirne, Trebnjega, Podgrada, St. Ruperta, Trebelnega, Zuženberka ter Novega mesta. Vsak zbor je zapel dvojno dobro podanih, lepo naučenih pesmic, le zbor iz Podgrada je zapel eno samo, zbor iz Trebnjega pa zato kar tri. Končno so združeni zbori zapeli tri pesmi, ki so mogočno in veličastno donele po dvorani in skozi okna na veselični prostor, kjer so poslušniki tudi krog miz zbrani gostje.

Stolni župnik, ljubljanski kanonik dr. Klinar je imel po litanijah na množico zbran, z du-

Pogled na prosvetni tabor pred novim Prosvetnim domom.

stvo domačinov služila napredku in izobrazbi faranov. Zlasti glavna dvorana s prostorno in praktično galerijo je dovolj velika, pa tudi oder je zgrajen na moderen način. Lahko bo koristno služil namenom in ciljem ljudske dramatike. Stranski prostori doma so prirejani za manjše sestanke, za oblačilnice, eno sobo bo imela za uporabljanje tudi domača hranilnica in posojilnica, ki je k domu doprinesla največje žrtve.

Prosvetni dom je slovesno blagoslovil prevzvišeni knezškof dr. Rožman, dočim je nadškof dr. Jeglič poslal zborovalcem v Trebnje ganljivo in vzpodbudno brzojavko. Škof Rožman se je v Trebnje pripeljal iz Stične, kjer je v soboto posvečeval dva nova duhovnika, z avtomobilom. Zato je ljudstvo zastoj čakalo svojega novega škofa na kolodvoru ob prihodu dopoldanskega vlaka, s katerim bi se sicer imel pripeljati iz Stične. Pač pa je s tem vlakom, kakor z onima iz Novega mesta in iz St. Janža prišla množica drugih gostov. Iz Ljubljane zlasti stolni župnik kanonik dr. Klinar, iz Novega mesta pa mil. prošt dr. Cerin, katera dva sta škofu ob blagoslovitvi asistirala.

Gospod škof je po prihodu v Trebnje takoj vkorakal v slovesnem sprevedu med zborom duhovnikov in zbranim ljudstvom v dekanijško cerkev, kjer je bral sveto mašo, pred njo pa množici v natrpano polni cerkvi naslovil lep, topel cerkven govor, poveljujoč mistično telo Kristusovo, bistven del katoliške religije. Pred vhom v cerkev je prevzvišenega pozdravil najprej trebanjski dekan Ivan Tomažič, nato trebanjski župan Zupančič, v imenu domačega ženstva pa Uhanova Mici.

Po darovani sv. maši in njej sledeči blagoslovitvi doma, je z balkona novega prosvetnega doma spregovoril najprej g. dekan Tomažič, ki je pozdravil vse zbrane goste, prebral prišlo brzojavko ter nato predlagal odposlanje pozdravnih brzojavk nadškofu dr. Jegliču v Gornji grad, Nj. Vel. kralju Aleksandru na Bled, ter naposled zastopniku Svetega očetu, Nj. ekselenci Pellegrinetiju v Belgradu. Vsi predlagani brzojavi so bili od navzočih navdušeno sprejeti. Nj. Vel. kralju Aleksandru pa so vsi zbrani na poziv g. dekana Tomažiča vzkliknili trikrat navdušeni »Živoci!

hovitimi domisleki prepleten govor, ki so ga zbrani z zanimanjem poslušali in ob koncu govornika nagradili z navdušenim ploskom.

Po vsem tem se je ob vnetem igranju železničarske godbe »Sloga« iz Ljubljane vršila na dekanijemskem vrtu prav prijetna in živahna zabava. Ne moremo dovolj pohvaliti in ponovno omeniti dejstva, da so vsi domači gostilničarji, 7 njih, v znak solidarnosti s prosvetnim društvom ter skladno z namenom prireditve, zaprli v nedeljo popoldne svoje gostilniške lokale. Tako se je na veseličnem prostoru zbralo vse, kar je tega dne prišlo v Trebnje. Z večernimi vlaki se je ljudstvo po večini razšlo, neseč s seboj vtise tega lepega praznika, za katerega se je toliko trudil zlasti g. dekan Tomažič, pa nič manj kaplan Miha, ki mu je bil ta dan gotovo krona vsega dela in prizadevanja, vesel praznik za dolga leta.

Slovesna otvoritev učiteljskega kongresa v Belgradu. Spredaj kraljevi zastopnik.

Veličastna katoliška manifestacija rudarjev

Rudarsko romanje na Brezje in Bled pod pokroviteljstvom škofa dr. Tomažiča

Vsak dan v življenju našega rudarja: nov člen na verigo bede in gorja. Vsaka misel v njegovem srcu: zalet ranjene ptice proti prividu solnca — ob črno podtalno steno. Vsak pogled njihovih oči: osteklenel krik obsodbe in krivice, ki je namesto maslenega kruha in potice delež njihov. Iz črnega kamna, pekočih žuljev in krvavih srag čarajo zgarane roke — zlatnike mogotcem sveta, žene in otroci teh zgaranih rok pa nimajo, da bi najskromnejši želji našli plodna tla. Desetletja so šla z blazno brzino mimo njih, reka solz in krvi je narasla v morje, krik obsodbe so se zgostili v preteč vulkan... Iz kaosa razbičanih misli so vstajali krivi preroki — glasniki lažnega vstajenja. Njih geslo je bilo: »Proč od vere, proč od Boga! Porušimo oltarje, preženimo oznanjevalce božje ljubezni in resnice! Ustvarili si bomo paradiz sami — ne v nebesih, na zemlji!«

zagorjanske rudarje in steklarje gg. prof. Paulič in delavski vikar Zalar, za trboveljske rudarje pa gg. mariborski škof dr. Tomažič, trboveljski župnik Gašparič in kaplana Zmavc in Medvešek.

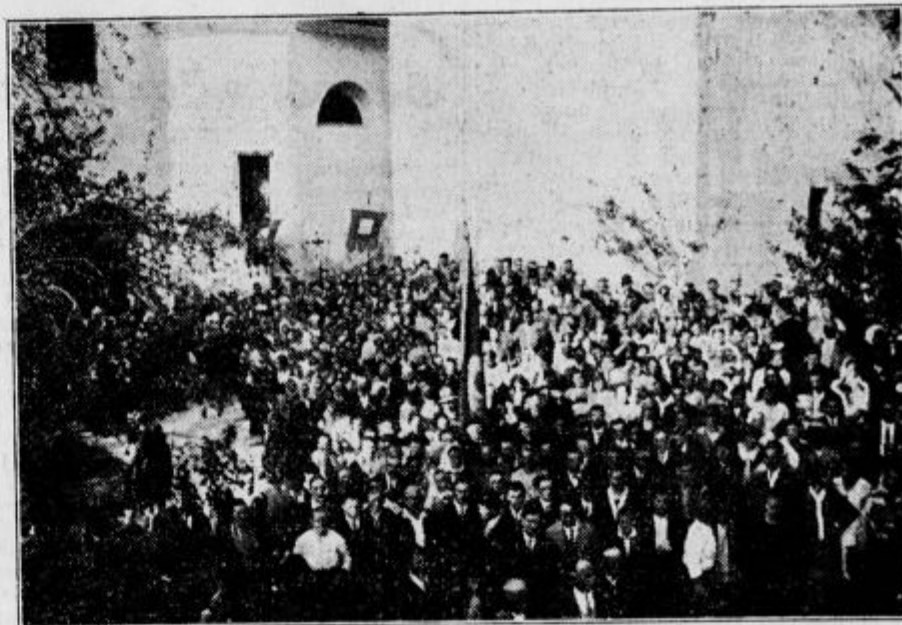
Po sprejemu v Ljubljani sta romarska vlaka v presledku en ure nadaljevala svojo pot. Oba vlaka sta bila povita s številnim cvetjem in zelenjem. Povsod, kjer sta vlaka imela svoj pristanek, so bili božjepotniki od tovarišev-delavcev pristrčno pozdravljeni.

V Kranju jih je v imenu župnije pozdravil g. kaplan dr. Pogačnik, v imenu del. strokovne zveze pa gg. prof. Watzl, dr. Silar in organist Mohor.

Po prihodu vlakov na Otoče so se romarji podali peš na Brezje. Med potjo so peli cerkvene pesmi s presvetlim škofom na čelu. Dasi je bila soparica huda in je romarjem lil pot v curkih s čela, je bilo razpoloženje veselo in intimno ubrano.

Vodstvo izleta s presv. škofom dr. Tomažičem in uniformiranimi rudarji z zastavami na Brezjah.

Romarji pri poslovnem govoru prof. Pauliča na blejskem otoku.

V krčevitih sunkih se je zazibala zaslepljena množica črnih, sklučenih teles, oči so zažarele v ognju ekstaze, dani so se zjeklenile v pest — tako so šli, bedni in blodni, za svojimi »vodniki«. In glej: ko so mislili, da so svojemu vstajenju, svojemu odrešenju že čisto blizu, za korak — so se jim nenadoma odprle oči in so se prebudili — razočarani, ogoljufani. Krivih prerokov, lažnih vodnikov nikjer; vsenaokoli noč, črna, brezupna noč. Le tam daleč nekje, tam visoko nekje na strmi gori, je zablestelo iz mraka nekaj svetlega, toplega, skrivnostnega: lesen križ — simbol njihovega prevojenja in vstajenja...

Naši rudarji, naši delavci — vstajajo. Vstajajo iz večletnega duševnega mrtvila, duševne zagrenjenosti. Razočarani obračajo hrbet onim, ki so hoteli napraviti iz njih stroje brez duše, brez srca. Zakaj: mrtva je duša, mrtvo je srce, ki je porušilo v sebi najsvetejše, kar je nekoč v njem zgradila mati: vero v Boga, vero v Njegovo dobroto, Njegovo resnico, Njegovo ljubezen.

Romanje k Mariji Pomagaj na Brezje. Preko 1500 src je zatrepetalo v pobožni želji, da poroma k Mariji Pomagaj na Brezje in ji potoži svoje težave in gorje ter si izprosi njeno milost. Preko 1500 src se je znašlo v eni misli, eni ljubezni — in so se podali na pot.

Vodstvo romanja so prevzeli: za hrastniške in

in je zablestel iz daljave božji hram, v katerem je našlo tolažbo in uslišanja že toliko žalostnih, potrlih in bolnih. S srcem polnim svetlega zavzetja in sladkega pričakovanja se mu je približala procesija delavcev-trpinov, delavk-trpink. — Božji hram je zažarel v stoterih lučih, Marija Pomučnica je nevidno razpela svoje roke, in srce vseh je bilo bogato, bogato ljubezni in velike vere.

Ob 17 so se vršile pete litanije, po litanijah pa se je začelo spovedovanje, ki je trajalo pozno v noč.

Ob 8 zvečer je imel pridigo č. g. p. Hugo Bren, ki je s prekrasnimi besedami opisal trpljenje naših rudarjev in delavcev. Naj navedem samo par odstavkov iz njegovega govora:

»Dragi romarji iz podzemskih rovov!

Ljubeča mati bi ne mogla biti bolj vesela, da bi se njen mrtvi otrok nenadoma dvignil iz groba in ji padel v objem, kakor je nebeska Mati Marija vesela, da ste se vi, živi pokopani, dvignili iz svojih rovov in pohiteli semkaj v njeno materinsko naročje. Po človeško govorim, če pravim, da ona v tihih, samotnih urah rada gleda te-le spominke, ki so jih ji poslali njeni otroci v zahvalo za prejetost milosti in dobrote. Mislim pa, da se njeno oko na nobenim tako dolgo ne pomudi kakor ob tistem črnem, ki bo gotovo tudi vašo pozornost takoj vzbudil, iz premoga je, vaši stanovski tovariši iz Vestfalije so ji ga prinesli. Kadar ga pogleda, ji njeno materinsko srce pravi: Ubogi moji otroci, ti premogarji. Ti pač najbolj čutijo preklestvo greha: Ob potu svojega obraza si boš služil kruh. S krampom morajo izsiljevati iz kamnitega srca matere zemlje svoj boril kosček vsakdanjega kruha. Da, predragi, če je kdo, ki čuti z vami, je to vaša Mati Marija. Zato je prav, da ste se v tej teži krizi, ki jo doživljate, k Njej zatekli. Da ji boste s tem večjim zaupanjem izročili svojo pravično pravdo, bo predmet mojih nadaljnjih besed...

Nerazumevanje delavske duše in iz tega izvirajoče neupoštevanje njegovega dela in njegove osebnosti za kulturni napredek in blagostanje človeštva, še več: to teptanje njegovih pravic do plačila izvršenega dela — je delavstvu zagrenilo dušo, mu je deloma napolnilo s sovraštvom do te družbe, ki nima zanj ne smisla ne srca...

Vsak ima pravico do svojega mesta na solncu, do svojega mesta pri mizi, ki jo je naš nebeski Oče za vse pognril.

Kar pa je pri tem boju nerazumljivo, je to, da se je pretežna večina delavstva postavila v boj tudi proti Bogu, proti Kristusu, ki je vendar prinesel na svet evangelij vseobčega bratstva in predvsem zaslužnjemu delavstvu evangelij svobode in enakopravnosti.

Cujte predragi, kaj vam pravim! Ni je bilo

žene, je ni in je ne bo, ki bi bila tako globoko pojmla dušo delavca in z vsem njenim življenjem in čustvovanjem, z vsem njenim upravičenim stremjenjem, kakor jo je pojmla Marija, že ko je bila še na tem svetu. Saj je bila delavčeva žena, ki med ženami najbolj pozna delavčovo dušo in čuti z njo. Zena delavca dninarja je bila, ali, če že hočete, maleda obrtnika. Kot taka je delila z njim vse skrbi in težave uboge delavske družine. In vi se dvomite, da bi vas Marija razumela v dno vaše zagrenjene delavske duše in da bi imela srce za vas, ki ga v plemenitosti, sočutju in ljubezni prekaša le eno, božje Srce?

Prekrsane govornikove besede so se globoko dojmile vseh navzočih.

Po pridigi se je razvila rimska procesija, katero je vodil presveti škof dr. Tomažič. Očarujoč je bil pogled na 1500 prižganih lučk, ki so gorele v čast sv. Trojice in slavo Marije Pomočnice; marsikaka solza se je utrla tako na delavčevem obrazu kot na licu delavke trpinke, ko je vsa množica pela nabožne ljudske pesmi. Petje pa se ni razlegalo le med procesijo, ampak so peli romarji v Marijinem svetlišču vso noč.

Ob 4 zjutraj so se začele sv. maše, ob pol 6 je imel pridigo presveti škof dr. Tomažič, v kateri je delavcem opisal Marijino vzgledno življenje in apeliral na njih srca, naj se v vseh življenjskih težavah z zaupanjem obračajo Nanjo. Po pridigi je hrastniški pevski zbor pod vodstvom g. Beltrama zapel delavsko himno, katere besedilo je zložil in komponiral nalašč za to priložnost č. g. lazarist Mav iz Celja. Slovesno sv. mašo za delavce je naroval presveti škof, ki je vsa cerkev zapela: »Kristus mora kraljevati«.

Romanje na Bled.

Po končani priložnosti so se delavci odpeljali na Bled, kjer so obudovali lepoto Vintgarja in Gorenjske. Ob 11 se je vršila služba božja s pridigo na blejskem otoku za vse one, ki niso šli skozi Vintgar na Bled. Na prisotne goste Srbe in Nemce je vzorno obnašanje romarjev in njihovo petje napravilo najugodnejši vtis, tako da so prišli vodstvu izleta čestitati k uspehu.

Med veseljem petjem v dolini po jezeru so se božjepotniki zbrali ob 4 spet na otoku, kjer je imel poslovnito pridigo g. prof. Pavlič, v kateri je omenil, da mora biti v sedanjih časih vsak kristian vojak Kristusov, razložil je pomen in namen katoliške akcije za delavstvo, pozval navzoče, naj na Jerneiovo nedeljo vsako leto priredi božjo pot k »Mariji Pomagaj« na Brezje in naj zbudijo zanimanje vseh slovenskih škofijah za jubilejno cerkev »Kristusa Kralja« v Hranjniku.

Po končanih litanijah so romarji odšli na postajo Bled, od koder so se odpeljali v rudarske revirje med veseljem petjem in prispeli brez vsake najmanjše nezgode domov.

Vreme je bilo tako ugodno, da lepše ni moglo biti, silno vročino so na gasili božjepotniki z malinovcem; zato pa tudi na tej božji poti ni bilo opaziti niti enega, ki bi radi hude vročine pogledal malo preveč v kozarec.

Zahvalo smo dolgi direktorji državnih železnic in spremstvu obeh vlakov, ki so šli vodstvu izleta povsod kar najbolj na roko. V imenu delavcev-rudarijev zahvalimo tudi presvetega škofa dr. Tomažiča, dalje vodstvo izleta, vrli zbor hrastniških pevcev, marljive prodajalce in prodajalke hladnega malinoveca ter sploh vse, ki so pripomogli, da je romanje tako krasno uspelo.

Na veselo svidenje čez leto dni na Brezjah!

Kje ni slovenskega duhovnika

Sladka gora, 23. avgusta.

Tu in tam pridejo letoviščarji iz bližnje Rogaske Slatine, da si ogledajo naš kraj in zlasti našo lepo romarsko cerkev, in pripovedujejo, kako je Slatina močno obiskana in o udobnostih, ki se nudijo letoviščarjem na Slatini. Neka dama iz Monakovega se je izrazila, da se ji Slatina v mnogih ozirih bolj dopade kakor Karlsbad. Vsi stanovi so tam častno zastopani, tudi duhovniki, zlasti pravoslavni, in judovski rabini.

»Pa čudno se mi zdi«, pravi neki letoviščar, »niti enega slovenskega duhovnika pa ni.« Kaj je temu vzrok, je na dlani: malo jih je med nami, ki bi se mogli stanu primerno oblačiti, kaj še le, da bi mislili na letovišče v Rogški Slatini.

Vsačega moškega boste očarali

Če boste za nego svoje kože uporabljali samo preizkušeno Paracelsus lilijanovo mlečno kremo, katere podaja koži mladeniško lepoto in svežost. Zato bodite energični in zahtevajte vedno Paracelsus lilijanovo mlečno kremo in odbijte vsak poziv, da bi se vam dala »slična« krema.

P. Hugo:

Ob našem bodočem nebotičniku

Ce se bo sploh smel tako imenovati. Za naše skromne razmere že. A v Ameriki, domovini nebotičnikov, se imenuje »skyscraper« samo tisti, ki mu je treba na noč deset nadstropij podšravfati, da si ponočnjakinja luna ne razbije glave na svojih pohodih. V njih vrsti bi bil naš nebotičnik prilikavec. Da pa bo kralj naših hiš, priča jama, kjer bo koreninil. Vedno bolj se globi. Ne manjka radovednežev okrog nje. Tudi mene je že parkrat poglajala tja. In pazno sem zasledoval časopise, kedar nam bo kaj poročalo o kakih rimskih izkoplinah. A doslej kakor je videti še niso na ničesar takega zadeli. Pač pa so odkrili že precej starih zidov iz poznije dobe. Nekaj prijazni delavci mi je dejal, ko sem gledal te ostaline: »Kajne, tu je bil nekdanj vaš samostan?« Morda je že kak drugi teh misli. Vsekako se je in se še bo marsikaj govorilo o teh in drugih najdbah na parcelah tega okrožja, ki se sedaj zazidavajo. Zato bo morda zanimalo, če malo ovesčimo spomine na preteklost.

Ves blok hiš in parcel med sedanjo Dunajsko in Aleksandrovo cesto ter Tomanovo in Gajevo ulico, z delom Fröhlicheve hiše, je nekdanj tvoril klariški samostan, ženske veje frančiškanskega reda. Klariše so kmalu za frančiškani prišli v deželo. Najprej so se nastanile v Mekinjah pri Kamniku L. 1300. Dobrega pol stoletja pozneje so prišle v škofjo Loko, kjer so sedaj uršulinke. Od tam so se naselile sredi 17. stol. v Ljubljani. Tedanji ljubljanski odvetnik Mihael Friderik Hiller, premožen mož, ki je bil brez otrok, je v svoji oporoki (umrl je L. 1632) volil 60.000 gl. v ta namen. Tej

Konjske dirke na Cvenu

Ljutomer, 24. avg.

Danes, v nedeljo, popoldne so se na Cvenu pri Ljutomeru vršile jesenske kasaške in galopske dirke, ki jih je priredilo Kolo jahačev in vozačev v Ljutomeru. Tekom se je udeležil tudi g. minister dr. Shwegel, okrožni inšpektor dr. Schaubach kot zastopnik bana, g. dr. Trstenjak, sreznki načelnik v Ljutomeru, g. Mihajlovič, predsednik centrale jahačev iz Zagreba, g. Waren Lipitt, predsednik konjerejskega društva za celo državo, g. Rosenberg, predsednik kola jahačev in vozačev v Mariboru, zastopniki vojaških oblasti in lepo število okoliškega prebivalstva. Sicer pa je bil obisk slabši kot drugokrat. Dirka je imela bolj domač ljubomerski značaj. Tekmovali so samo domači konji iz ljubomerske okolice. Vsa ta nagrada 11.500 Din, dolgotrajne proge 800 m.

Izid tekem je bil sledeči:

I. Enovprezna dirka za 3 letne konje (dirka Rodaun):

1. Alojz Razlag Sitarovec, 1900 Din nagrade, z žrebico Borico.

1. Franc Herić, Boreci, 800 Din nagrade, z žrebcom Finišem.

3. Jožef Slavič, Bunčani, 500 Din nagrade, z žrebico Psino.

4. Marko Makovec, Lukavec, 300 Din nagrade, z žrebico Vino.

5. Jakob Vaupotič, Lukavec, 200 Din nagrade, z žrebico Lijo.

II. Enovprezna dirka za 2 letne konje (dirka Ljutomer):

1. Franc Kardinar, Banovec, 1600 Din nagrade, z Usko.

2. Alojz Slavič, Banovec, 600 Din, z Nino.

3. Alojz Novak, Banovec, 400 Din, z Lovino.

4. Franc Galunder, Veržej, 300 Din, z Nenado.

III. Enovprezna dirka za 3 do 12 letne konje (spominska dirka Joško Rajh):

1. Alojz Razlag, Sitarovec, 1900 Din, z Borico.

2. Franc Herić, Boreci, 800 Din, z Finišem.

3. Jožef Slavič, Bunčani, 500 Din, z Psino.

4. Slavko Vrbnjak, Staranovavas, 800 Din, s Silvo.

5. Ludvik Kardinar, Krapje, 200 Din, z Tulpo.

IV. Preponska dirka za častniške in civilne konje (Čakovec—Varaždin):

1. Rudolf Kiler, kapetan II. kl., Čakovec, 1400 Din, s Koketo.

2. Vladimir S. Petkovič, poručnik, Čakovec, 600 Din, z Dilberjem.

3. Nikola Mikelič, poručnik, Čakovec, 400 Din, z Lasto.

4. Božidar Blarič, poručnik, Čakovec, 250 Din, s Pavo.

V. Enovprezna dirka za 4 do 12 letne konje (Warren Lipitt):

1. Miha Filipič, Staranovavas, 2200 Din, s Poldo.

2. Franc Skuhala, Križevci pri Ljutomeru, 900 Din, z Eggo.

3. Alojz Slavič, Banovec, 600 Din, z Nelko.

4. Ludvik Slavič, Grabe, 300 Din, s Primo.

VI. Dvovprezna dirka za 3 do 12 letne konje (spominska dirka Rosmanit):

1. J. in L. Slavič, 2500 Din, s Psino in Primo.

2. Fr. Herić, 1000 Din, z Finišem in Felčko.

3. Franc Skuhala in A. Jelen, 600 Din, z Eggo in Elso.

4. A. Razlag in J. Vaupotič, 400 Din z Borico in Lijo.

Sicer se je izvršila dirka v najlepšem redu brez vsake nezgode. Te vrste šport je med prebivalstvom ljubomerskega okraja zelo razvil. Te vrste konjereja je danes šport, ki malo uese, pa veliko stane — zlasti truda.

1. sept. oberamerkauske pasijonske igre in priredili jim bodo slavnostno predstavo, Schillerjev »Demetrius« ter IX. simfonijo Beethornovo.

Kongres obela biti važna manifestacija mlade katoliške misli in bomo o njem sproti poročali.

Blagoslovitev kopališča v Dol. Logatcu

Dol. Logatec, 24. avg.

Ob navzočnosti vseh civilnih in vojaških oblasti, kulturnih društev in velikih števil občanov je bilo danes dopoldne blagoslovljeno in predano v uporabo občinsko kopališče, ki po svoji moderni in praktični izvedbi tvori nov člen v verigi že izvršenih ter še v načrtu se nahajajočih javnih del dolnjeloške občine. Domači g. župnik je pred blagoslovitvijo imel kratek nagovor. Že stari narodi so delali kopališča in Rimljani so jih nazivali po imenih svojih velikih cesarjev. Tudi dolnjeloška občina je uvidela, kako velike važnosti bi bilo kopališče za tujakine ljudstvo in lotila se je z obudovanja vredno vneto te naloge in danes je kopališče gotovo. Kopališče je skupno, smotno urejeno z namenom, da nudi vodo res vsem korist in ki naj ne bo nikdar torišče kakih temnejših namenov. Zato to kopališče kot kraj dobre, koristne, poštene in potrebne zabave blagoslovljamo.

Po blagoslovitvi je povzel besedo g. župan G. Oblak: Občinski odbor se je zavedal važnosti preprostega grškega reka »Najboljše pa je voda« in je hotel imeti tudi to najboljše: vodo, zrak in sonce kot dar božji nuditi v uživanje vsem. Čuli so se očiti, da bo to kopališče naprava samo za premožnejše sloje in za sloje, ki jim preostaja časa. Da to miselnost spodbije, so vklesane v pročelje kopališča pod zlatim napisom »Voda, sonce, zrak« se besede: »Za vse je božje bogastvo«. Tu ne bo razlike med bogatim in preprostim, ker je osnutek kopališča že od početka baziran na socialni osnovi. Velik del stroškov za zgradbo kopališča je šel v delavske roke prav v času, ko je bila kriza ne delovnem trgu najobutnejša. Vstopnina za kopališče nima namena tvoriti v občinskem proračunu aktivne postavke in bo zato tako nizka, da se bo mogel s temi božjimi darovi vedno okoristiti tudi najsiromašnejši. Na kako amortizacijo občina ne bo gledala. Hočemo zdrav, nepomehkužen rod, ki naj mu kopališče služi v krepitev telesa, da bo res zdrava duša v zdravem telesu. S to željo predajem kopališče v javno uporabo.

Zdravstveni referent sreškega načelstva lo-gaškega g. dr. Papež je čestital občini na tako lepi skrbi za svoje občane, poudaril je važnost kopališča za ljudsko zdravje, pohvalil smotnost in dovršenost naprave s higienskega stališča ter končno pozdravil tudi tukajšnjega Sokola kraljevine

njega zgodilo. Pritožil se je najprej pri vladi, ki ga je pa zavrnila. Nato se je obrnil v Rim, kjer je uspel. Dne 22. nov. 1659 jih je še enkrat sam slovesno vpeljal in jim posvetil cerkev na čast sv. Mihaela. Tudi pozneje so ves čas ostale pod škofovo jurisdikcijo, škofi so jim določali spovednike in drugo duhovno pomoč.

Samostan se je v teku let prav lepo razvil. Število redovnic je polagoma naraslo do trideset, med katerimi je bilo mnogo plemkinj, ki so prinisale precej dote s seboj. Klariše so po svojih pravih sicer strogo premišljavni red, ki se kakor karmeličanke ne bavijo z vzgojo ženske mladine, ali kakim običajnim karitativnim delom. Ker pa dotlej Ljubljana ni imela nikake samostanske šole za žensko mladino, so na vedno prigovarjanje ljubljancank le začele šole za deklice. Naval je bil tak, da pri najboljši volji niso mogle vsem kaj. Solo so vzdrževale do prihoda uršulink leta 1702. Takrat so »stare nune«, kakor so jih jeli ljubljancani imenovati, to delo prepustile njim kot poklicnim vzgojiteljicam. Pač niso vedele, da so si s tem v daljni bodočnosti podpisale smrtno obsodbo. Ker Jožefu II. niso imele ničesar na zunanaj pokazati, je bil njih samostan odpravljen.

Njih cerkev, ki je stala ob sedanji Aleksandrovi cesti, je bila torišče živahnega verskega življenja, zlasti še kapela presv. Srca Jezusovega, ki so jo L. 1702, cerkvi prizidali. Tu je bil začetek čiščenja presv. Srca v naši deželi in sedež istoimenske bratovščine, ki so jo pozneje frančiškani kljub še obstoječi jožefinski prepovedi dalje gojili in s katero si je naš Baraga napravil proces, ki mu je ukresal misijonski poklic. V tej kapeli so se vršile razne veličastne slovesnosti, za kar so redovnice pridno skrbele, da se pobožnost do presv. Srca hitreje in bolj razširi med nami.

V teku let se je pri samostanu marsikaj

Vsak ve,

kako dobrodejni vpliv imajo ASPIRIN-tablete na vsako bolezen prehlada, revmatizem, zobo- in glavobol. Veš, da je lažje se paziti, kot se zdraviti.

Ravnaj se po tem

vzemi že pri prvih znakih prehlada 1—2 ASPIRIN-tableti. Prihraniš si mnogo gorja. Zapomni si:

pravočasno vzemi

Aspirin-tablete.

Pazi pa na to: vsak zavoij in vsaka tableta nosi Bayer-jev križ.

BAYER

Jugoslavije z željo, da bi kopališče uspešno doseglo svoj namen.

Za Rdeči križ je pozdravil in čestital občinskemu odboru na tako krasno uspehi izvedbi te prekorne zamisli njegov predsednik, upok. šolski nadzornik g. Pančuh.

Med blagosloavljanjem oz. otvoritvijo kopališča je tukajšnje pevsko društvo pod vodstvom gosp. Gučka zapelo par lepih pesmi ter s tem pripomoglo k prazničnemu in svečanemu poteku otvoritve. Blagoslovitev kopališča pomeni za dolnjeloško občino res pravi praznik in smo občani na svoje kopališče ponosni ter g. županu hvaležni za njegovo delo in trud.

Pastir v boju s kačami

M. Sobota, 23. avg.

Na pašniku v bližini Gomilice je zadela fanta Markoja Stefana precej huda nesreča, ki bi bila skoraj zahtevala mlado življenje.

Fant je pasel. Da bi si pregledal dolgčas, si je ogledoval okolico. Prišel je do nekega grma. Hotel je oditi že mimo, a hipoma je pod grmom nekaj začumelo. Postal je pozoren in je pogledal, kaj je povzročilo šum. Kar osupnil je. Zagledal je namreč štiri kače. Nekaj časa je premišljeval, kaj bi storil, potem pa se je previdno umaknil in si je preskrbel primerno palico. Tako oborožen se je zopet bližal grmu, da bi uničil kačjo zalego. S palico je zamahnil. Zadel ni nobene. Kače so sikale zapustile mesto. Preden je mogel zamahniti še enkrat, se je stresel od groze. Na nogi je začutil nekaj mrzlega. Krog nje se mu je ovila ena kača. Z mrzlično naglico jo je srgal dol, toda prepozno. Kača ga je na treh mestih pili.

Kačji pik ni ostal brez posledic. Fanta je kmalu napadla mrzlca. Noga mu je močno zatekla, sam pa je padel v omedleavico. Domači so videli, da je stanje skrajno nevarno, radi tega so ga takoj peljali v Beltince k zdravniku. Ta je storil vse potrebno in edino hitri pomoči se ima fant zahvaliti, da ostane pri življenju.

DIŠAVE SLON

Kuhinjsko posodo

aluminijastó, emailirano, modro, sivo, rujavó, prvo vrstnih znamk, ima v največji izbiri vedno na zalogi trvdka z železino

STANKO FLORJANČIČ

Ljubljana Sv. Petra cesta 35

glavnici je ljubljanski poštar in ugleden mešan Mihael Teller dodal še 6000 gl. Ker je bilo s tem glavno, finančno vprašanje za prvo silo rešeno, je bil L. 1648. položen oglejni kamen za novi samostan. Gradnja se je vlekla celih osem let. Šele L. 1656. je bil samostan s cerkvijo blagoslovljen.

Določeno je bilo, da ga bodo zasedle štiri sestre deloma iz mekinjskega, deloma iz škofjeloškega samostana. A pri tem so se pojavile precejšnje težave, ki so naselitev zavlekle. Oba imenovana samostana sta takrat spadala še pod oglejskega patrijarha. Njegov arhidijakon za Gorenjsko, kamniški župnik Jurij Scarlich (Skarlič), se je odločno protivil določenim sestram dovoliti izhod iz samostanov. Pa tudi tedanji ljubljanski škof Oton Friderik grof Buchheim je bil nasproten novi redovniški naselitvi, dasi je šlo za prvi ženski samostan v Ljubljani. Protivil se je pred vsem zato, ker so klariše po cerkveno-redovnem pravu pod oblastjo dotičnega frančiškanskega provincijala.

Takratni provincijal P. Zigmund Beltram, ki je vso stvar vodil, se je obrnil na vlado. Ta mu je 17. dec. 1657. odgovorila, da je ukazala omenjenemu naddijakonu, naj določene redovnice izpusti iz mekinjskega oz. škofjeloškega samostana, ljubljanskemu škofu pa, naj jih v novi samostan vpele. Naddijakon se je udal, ne pa škof. Ker je vlada računala z nadaljnjim odporom, je istočasno določila, da naj za slučaj, če bi se škof branil, isto stori frančiškanski provincijal. To se je tudi zgodilo. Dne 23. dec. 1657., kakor ve povedati frančiškanska provincijalna kronika, so bile sledeče sestre slovesno vpeljane v svoj novi dom: M. Marija Lukanič kot prednica in SS. Uršula Herzog, Terezija Stihl ter Ivana Raumlitz. Vse so bile iz škofjeloškega samostana, dasi vladni odlok govori tudi o mekinjskih.

Škof je bil pa vznevoljen, ker se je to preko

prizidalo in razširilo. Že prva prednica Lukanič, podjetna in energična žena, kakor piše g. Iv. Vrhovnik, je začela zidati, kar ji je prav prišlo. Kajti L. 1671. je vlada samostanu na vsak način hotela vsiliti vdovo junaškega, a nesrečnega grofa Petra Zrinskega. Prednica se je pa prav tako odločno branila. Med raznimi vzroki je navajala tudi tega, da je morala radi zidarjev klavzuro odpreti in radi tega ne more jamčiti, da bi grofica med tem, ko bodo sestre v kornu, ne ušla iz samostana.

Kakor rečeno je samostan z mekinjskim in škofjeloškim vred postal žrtev jožefinskega pogroma. Ob zaprtju je štel 22 redovnic, poveljni plemkinj. Zadnja opatica je bila M. Jožefa Prešeren. Nekaj sester je odšlo nazaj v svet, nekaj jih je pa zaprosilo za sprejem k uršulinkam, ki so jih blagohotno sprejele. A vlada jih je še v samostanski celici preganjala, je zahtevala od njih, da se popolnoma pouršulinijo. Zadnja njih je umrla v tukajšnjem uršulinskem samostanu leta 1839.

Samostan je, kakor poroča g. Vrhovnik, vlada sprva ponudila sestram elizabetinkam, ki ga pa niso hotele sprejeti. Nato ga je določila za vojaško vporabo. Dala je podreti cerkveni zvonik in vse skupaj, samostan in cerkev, preuredila za vojaško oskrbovališče in bolnico. Temu namenu je služil tja do popotresne dobe. Samostansko premoženje, v gotovini, ki je znašalo nekaj nad 156.000 gl. je vlada kasirala, opravo pa razprodala. Za slike, kipe in bakroreze je iztržila celih 32 gl.

Sedaj bo izginila tudi zadnja podzemna sled o nekdanjem samostanu. Lahko rečemo, da tako temeljito ni bil izkoreninjen noben naš bivši samostan, kot bo nekdanji klariški v Ljubljani.

Kaj pravite?

Počitnice so, pa malo popotujem po neki lepi domovini. Saj tebe na izletih in daljših potovanjih človek občuti vso lepoto naše slovenske zemlje. Ne daleč me je pol zanesla v malo slovensko mestico. Ze oddalec (potujem namreč večina peš!) sem zagledal visoke dimnike tovarn, ki so me glasno opozarjale, da naj malo bolje pomotrim ondane razmere. V tem mestecu je okrog tisoč delavcev, ki so nekako sorazmerno razdeljeni po dveh velikih tovarnah, treh parnih žagah in rudniku, ki ima to prednost, da je last Trboveljske družbe.

Srečujem delavce in delavke, same blede in izsile obraze. Jetika se vtiholetja v la izmognana telesa. Ustavljam, izprašujem:

»Koliko zaslužite in kje delate?«
»Delam v predmestju. Na »sihi« zaslužim petindvajset dinarjev. Moja žena zasluži malo manj, ker neke pere, drugače ne bi mogla preživeti pet otrok.«

Drugi dela na rudniku. Se vedno praznujejo. Na štirinajst dni osem šihlov po 40 Din zneso na štirinajst dni ravno 330 Din ali na mesec točno 540 dni brez vsake odbitke, ki znesajo na mesec okrog 90 Din. S temi soldi mora preživeti osem otrok, ženo in sebe.

Srečam starega mazačarja, prisodil bi mu jih petindvajset. Osem otrok ima doma nepreskrbljenih in je kurjač na parni žagi. Na dan dela po dvanaest ur in še več (pri teh letih!). Za to svoje delo prejema mesečno nekaj nad 800 dinarjev.

Tiho sem poslušal in se s čudom čudil: mazačarji so pri nas manj kot suženj in mašina. V starih časih niso plačevali sužnjem ni fлека. Toda gospodar je preživljal sužnja in družino. Kje more danes preživeti dostojno delavec sebe in družino? Mašina (pa najsi bo lokomotiva ali motor) rabi za to, da se vrti in brezhibno deluje, silne množice olja in bencina. In to zneso na mesec veliko več, kot najboljša plača našega delavca. In ko se ustavi ali pokvari, jo da gospodar popraviti za težke novce. Kdo in kateri gospodar pri nas popravi svojo delovno moč, če zbolijo?

Resnično, gospod uradnik, tole sem razmišljal ves čas, ko sem hodil iz tega kraja človeške bede in nesreče in sem sklenil, da o tej stvari še enkrat nekaj povem v temle koltčku, če mi bo dovoljeno.

Koledar

Torek, 26. avgusta: Zefirin I. papež; Bernard Of.; Pelagija.

Osebnosti

= Duhovniške izpremembe v lavantinski škofiji. Nastavljeni so: Albert Prast, za kaplana na Nuti, Stefan Lejko v Dobrovniku, Jožef Tivadar v Gorju Lendavo, Karol Jas k sv. Urbanu pri Ptuj, Andrej Stakul v Sevnici ob Savi, Jožef Kuk v Središču, Mihael Barbič v Dravograd ter Stanislav Lah iz Makol v Ribnici na Pohorju.

Novi grobovi

† Šmartno pri Litiji. Umrli je g. Franc Sirk iz Lupince član hranilnice in posojilnice, kateri je bil dolgoletni zaslužni član načelstva in je z vsem zanimanjem in veseljem sodeloval pri hranilnici, katerega bo težko pogrešala. Zaslužnemu odborniku blag spomin!

† Glinje. Na Loku pri Glinjah je umrl g. Andrej Vidmar, posestnik in bivši dolgoletni župan občine Medborovnica, ustanovnik in blagajnik Hranilnice in posojilnice v Glinjah itd. po kratki boleznj, 68 let star.

N. v m. p. l.

Šolske vesti

△ Na državnih osnovnih šolah v Ljubljani bo naknadno vpisovanje za novo šolsko leto v ponedeljek 1. in v torek 2. septembra, obkrajat ob 8—12. — Šolska maša in učiteljska konferenca bo dne 3. septembra, 4. septembra pa redni pouk, ako šolska oblast ne ukrene drugače. Vse ostalo je razvidno iz naznanil na šolskih deskah v večah posameznih šol.

△ Na III. drž. realni gimnaziji v Ljubljani. (Beethovnova ul. 7) bo vpisovanje učencev v I. razred, dne 11. septembra ob 8—10 popoldne v ravnateljevi pisarni, od 10—12 pa vpisovanje lantskih učencev v II.—VIII. razred v posameznih učilnicah. Vpisovanje tujih učencev bo za vse razrede isti dan od 3—4 popoldne v ravnateljevi pisarni. — Popravni, razredni, dopolnilni, nižji in višji tečajni izpiti se prične 1. septembra. Razpored bo objavljen dne 31. avgusta na deskah v vezi šolskega poslojpa.

△ Državna deska meščanske šole v Celju. Ponavljalni izpiti bodo dne 29. avgusta, završni dne 30. avgusta. Pričetek vedno ob 8. uri. Vpisovanje v vse razrede se začne 1. oz. 2. septembra ob 8 do 12. Nanovo se sprejemajo učenci, ki so uspešno dovršili 4. šolsko leto. S seboj naj prinesejo šolski izkaz ter kratni list. Ostale podrobnosti so nabit na uradni tabli.

△ Vpisovanje v državno meščansko šolo v Zgornji šiški se bo vršilo dne 31. avgusta t. l. od 9—12 popoldne v zdravniški sobi poleg vhoda. Učenci naj prinese s seboj običajne listine. Ako nimajo šolskega izkaza, pridejo lahko tudi brez njega, ker se bo o njihovi sposobnosti ravnateljstvo naknadno samo prepričalo. Učencem, ki ne vstopijo v srednjo šolo, se priporoča, da se vpišejo v meščansko šolo iz četrtega razreda osnovne šole, ker so ravnateljstva dolžna sprejeti brez izjeme vsakega učenca, ki je dovršil četrty razred. Ti učenci pridobijo tudi eno leto, ker jim peti razred osnovne šole ne pridobi nikakih večjih pravic. — Pouk se prične s sveto mašo dne 9. septembra 1930 ob 8 zjutraj.

Mala kronika

★ Blagoslovitev nove šole v Zaplani pri Vrhniku. V Zaplani so zgradili krasno šolsko poslopje za dva razreda. V nedeljo dne 31. avgusta bo slovesna blagoslovitev.

★ Bolgarsko-jugoslovenska komisija v Ljubljani. Kakor je poročal že včerajšnji »Slovenski list« je v nedeljo zjutraj prišla v Ljubljano 10-članska bolgarsko-jugoslovenska komisija, ki je te dni v Vrnjački banji obravnavala likvidacijo dvolastniških posestev na meji. Komisijo vodijo Bolgar Rakusanov in Jugoslovana dr. Janković in general Hre. Komisijo so sprejeli na kolodvoru zastopniki naših oblasti. Komisija je nato imela službeni obisk pri g. banu,

VII. mednarodni akademski misijonski kongres v Ljubljani

H koncu vseh letošnjih bolj ali manj svečanih, bolj ali manj pomembnih kongresov, se bo v dneh od 6. do 11. septembra vršil v Ljubljani VII. mednarodni akademski misijonski kongres, ki pa ne bo vzbujal pozornosti s hrupom in z zunanje mikavimi in zunanje pomembnimi manifestacijami, ampak bo vsaj v svoji temeljni zamisli zgolj duhovna tekma idejnih borcev svetovnega misijonstva, ki je danes problem Evrope in je problem sveta.

Povojna Evropa je doživela dokaj misijonskih kongresov, vršili so se skoro v vseh državah, toda izrazito mednarodni, hoteli zajeti akademsko mladino in jo preroditi v misijonski mednarodni ideji, so bili le kongresi na Poljskem, v Nemčiji, v Češkoslovaški, na Ogrskem, v Avstriji... letos pa bo v Jugoslaviji. Tako je bilo sklenjeno na lanskem mednarodnem akad. misij. kongresu v St. Gabrijelu v Avstriji.

S pripravi za ta kongres je že od februarja meseca t. l. zaposlen poseben pripravljalni odbor, ki je zlasti v inozemstvu razvil živahno propagando. Na pomoč mu je priskočilo časopisje skoro vseh evropskih držav: Nemčije, Avstrije, Francije, Poljske, Ogrske, Belgije, Italije itd. Objavilo je obširna poročila o kongresu in evropsko javnost seznanilo s celotnim programom kongresnih prireditev. Uspehi so vidni. Priglasilo se je že nad 150 inozemskih udeležencev: profesorjev, akademikov raznih fakultet, učiteljev itd.

Ne smemo pa prezreti, da se je za kongres z vso ljubeznijo zavzel tudi jugoslovanski episkopat. Vsi jugoslovanski škofje so člani častnega odbora in nekateri se bodo kongresa tudi osebno udeležili. Izredno čast bomo pa imeli, da dobimo v svojo sredo častnega predsednika kongresa, nuncija svete stolice Hermenegilda Pelegrinetija, ki bo 7. sept. daroval v Ljubljani pontifikalno mašo in pokrovitelja kongresa, zagrebskega nadškofa dr. Ante Bauerja, ki bo kongres tudi otvoril, daroval pa pontifikalno mašo dne 8. sept. Poleg jugoslovanskih škofov so v častnem odboru tudi odlični predstavniki laične inteligence, naj omenimo samo bana savske banovine dr. Šiloviča in bana dravske banovine ing. Sračca.

Glavna, duhovno ves kongres in vsa zborovanja pronicujoča ideja pa bo:

Kristus Kralj zmagaj nad duhovno otopelimi. Kristusu Kralju sovražnim silam materializma, Kristus Kralj premagaj rušilke, iz krščanstva ustvarjene in v krščanstvu preizkušene in uveljavljene družabne oblike, Kristus Kralj vladaj vsemu svetu.

Probleme in ideje: misijonstvo in svetovni mir, misijonstvo kot pogoj za trajno idejno zdravje človeške družbe, vpliv misijonstva na kulturo in po-

men misijonstva za kulturo, pomen misijonstva za državo nekaj in zlasti sedaj, živahno zasnovani boj med množicami se verskimi toki orijenta in krščanstvom, za materialistično usmerjene ljudi nepojmljivi heroizem in idealizem misijonarjev, neovrgljivo oplojevalno silo misijonstva v znanstvu, v šolstvu, v vsej kulturi in civilizaciji sveta in človeka, bodo razgloabili na zborovanjih ideologi in strokovnjaki, ki so se po dolgoletnem sistematičnem studiju priklopali do dognanj, ki danes presenečajo svetovno naobrazstvo.

Kongres pa bo nudil tudi širšim slojem dosti gradiva, glasno izpričujočega veličino misijonske misli: zaznati bodo mogli poživljajočo moč krščanstva v filmih, v poljudno tolmačenih misijonskih problemih s spremljevanjem skioptičnih slik in spoznati iz praktično prikazanih idej razmah misijonstva v današnji najbolj razvrzani, materialistično zaglušeni dobi ter končno dometi, da se važnega misijonskega problema zavedajo in oklepajo tudi države kot take.

Isčemo smo uverjeni, da bo Jugoslavija v zanosu svojih moralnih, iz krščanstva vzniklih sil, poklanjala kongresu svoje simpatije in z zanimanjem zasledovala izvajanja zborovanj. Prav posebno so pa vabljivi Slovenci, slovenska inteligenca, ker ves kongres bo v njeni sredi, v Ljubljani.

Naša kraljevska vlada sama je kongresu precej spočetka pokazala in dokazala svojo naklonjenost ter uvaževala želje in prošnje pripravljalnega odbora; prometno ministrstvo je dovolilo vseni udeležencem polovično vožnjo na jugoslovanskih železnih, inozemskim pa je dovolilo fin. odn. zunanje ministrstvo brezplačne vizume. Omeniti pa še moramo, da se je na prošnjo odbora takoj odzvala tudi Jadranska plovidba na Sušaku in dovolila vsem udeležencem polovično vožnjo na svojih parobrodih po Jadranu.

Polovična vožnja velja na železnih od 5. do 20. sept. Vsa udeležena kupi na odhodni postaji cel vozni listek, zahteva pa naj moker žig in s tem listkom se bo mogel pelati brezplačno domov, seveda, če se bo izkazal, da se je kongresu res udeležil. Legitimacije proti plačilu 15 Din, potrebne za uveljavljanje pravice do polovične vožnje, izdaia in bo izdal VII. Ciam v Ljubljani. Semeniška 2. za časa kongresa pa tudi biro VII. Ciam v hotelu Miklič nasproti kolodvoru.

Kongres, ki je po svojem obsegu in po svoji idejni zgrajenosti mednarodno razsežne važnosti prvi in prvikat v Jugoslaviji in poleg tega še v Sloveniji, naj bi s svojimi idejami odločil vso našo javnost do znanosti, da je zmagaj in blagor človeštva le v Kristusu, Kralju sveta.

Program objavimo prihodnjič.

★ Radi izredno živahnega zanimanja za I. državno razstavo lovskih psov je nastala potreba podaljšati prijavni rok psov za sestavo kataloga vključno do srede t. j. 27. t. m. zvečer. Ponovno se vabijo vsi lastniki čistokrvnih lovskih psov, posebno oni v Ljubljani in bližnje okolice, da svoje pse zagotovo takoj prijavijo. Razstveni odbor J. K. S. in uprava Ljubljanskega velesejma.

★ Sadno vino ali sadjevec, spisal M. Humeč, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani; cena izvodov 10 Din. Knjiga je prirejena po največjih virih in lastnih izkušnjah. Nudi bogata navodila, kako sadjevec izdelujemo, kako z njim ravnamo, da dobimo okusno, zdravo in stanovitno pijačo. Knjiga se peča tudi z izdelavo kisa in uporabo sadnih tropin, da ne pridejo v nič; opremljena je z 42 podobami. Vsem sadjarjem to izvrstno brošuro najtopleje priporočamo.

★ Državnoznanstvenec, dr. Fran Ogrin (Kamnik) je izdal in založil Dopolnilo k »Državnoznanstvu«. To obsega pregled nove državne organizacije in novih zakonskih predpisov, izdanih od konca julija t. l. (20 strani). Izide do konca tega meseca. Razpored v Dopolnilu je isti kakor v prvotni knjigi tako, da se morejo najti takoj vse nove zakonske določbe glede dotične stvari. Prvotna knjiga in Dopolnilo se moreta dati — radi enakega formata — skupno vezati sicer pa se vlepi slednje v prvo. Cena prvotni knjigi (broširani) je znižana na 20 Din, skupno z Dopolnilom pa stane 26 Din, samo Dopolnilo 12 Din (brez poštnine). Ker je prvotna knjiga v nekaterih delih že zastarala, je rabljiva le z Dopolnilom, potrebna pa vsakomur in primerna kot pomožna knjiga v šolah. Dobi se pri banovinski zalogi šolskih knjig, v knjigarnah in pri pisatelju.

★ V okvirju dunajskega sejma priredi modna palača Julius Krupnik, Dunaj VII., Kaiserstrasse 115, veliko modno razstavo na najumetnejši izpeljavi. Vsi, ki nameravajo obiskati dunajski velesejem, morejo že sedaj popolnoma zastopaj naročiti vstopnice za to modno revijo.

★ Zavalja. Podpisani se najprijetneje zahvaljujemo gospodu Jensterlu, tukajšnjemu rudniškemu zdravniku za izredno pohvalno in ljubeznjivo, katero je izkazal ob celi dolgi bolezni naše hčerke in sestre Justine Stendler, Rodbina Stendler in Drnovšek.

★ Zobozdravnik dr. Rodosehek zopet ordinira.

★ Zobozdravnik dr. Štiligaj sprejema do preklica od 14—18 ure.

★ Korpušentni ljudje morejo s skrbno rabo naravne »Franz-Josef-grenčice« doseči izdatno izpraznjenje črev brez napora. Stevilna strokovna poročila potrjujejo, da so z učinkom »Franz-Josef-vode« zelo zadovoljni tudi bolniki, ki jih muči bolezen na ledvicah, protin, revmatizem, kamena ali sladkorna bolezen. »Franz-Josef-grenčice« se dobiva v lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Znatno znižane cene za Ovomaltine

Od velika škatlja Din 56.—
1. srednja škatlja Din 32.—
avg. mala škatlja Din 16.—

Moč za delo

črpamo iz naše hrane. Čim bolj je hrana koncentrirana in čim lažje je prebavljiva tem lažje se pretvarja v telesno energijo

OVOMALTINE

je koncentrirana, okusna, lahko prebavljiva, krepična hrana.

Maribor

□ Minister Shvegel v Mariboru. V nedeljo ponoči je prispel iz Ljutomerja z avtomobilom v Maribor minister Shvegel, ter se nastanil v hotelu »Merano«. V nedeljo popoldne si je ogledal nekatere mestne znamenitosti. Ob 11 je imel konferenco z zastopniki mariborskih gospodarskih krogov in tukajšnje veze gostilničarskih zadrug. Konferenca je trajala približno 4 ure. Ob tej priliki so se obravnavale pereče gospodarske zadeve in druga vprašanja, ki se nanašajo na razvoj tujkega prometa in gostilničarsko obrt v Mariboru. Zveza gostilničarskih zadrug je ob tej priliki priredila v počastitev ministra banket, ki se je vršil v hotelu »Orele«. Nato si je minister ogledal moderno ureditve posameznih prostorov in se zelo laskavo izrazil o njih. Ob pol 4 popoldne je s svojim avtomobilom odpotoval v spremstvu svojega tajnika dr. Kozarja na Bled.

□ Izkop italijanskih grobov. Včeraj je prispel v Maribor italijanski vojni kurat don Roberto Buzzoni. Stopil je v stik z ravnateljem mestnega pogrebnega zavoda Jugom radi ekshumacije 120 italijanskih grobov na mestnem pokopališču v Pohorju, v katerih so bili med vojno pokopani italijanski ujetniki. Zemeljski ostanki vojnih ujetnikov se bodo pripeljal v Ljubljano, kjer bodo skupno z drugimi izkopanimi zemeljskimi ostanki italijanskih vojnih ujetnikov, ki so se te dni izkopali v Celju in Slovenski Bistrici, pokopani v skupnem grobu na tamošnjem (Ljubljanskem) pokopališču pri Sv. Križu.

□ Strel iz zasede. Ko so se v noči na ponedeljek vračali 21-letni posestnik sin Anton Klobasa iz Kunove in 25-letni Ljudevit Matela iz Gučove pri Sv. Lenartu pri sv. Goricah domov, je iz zasede padlo troje strelcev. Klobasa in Matela sta težko ranjena obležala. Klobasi je šel strel skozi trebuh, Mateli pa skozi prsa. Oba ranjenca so prepeljali v tukajšno bolnišnico. Njunjo stanje je zelo resno. Napad je povzročil med mariborskim okoliskim prebivalstvom razumljivo razburjenje in vznemirjenje in sicer tem bolj, ker se v poslednjem času slični napadi iz zasede na mirne pasante čim dalje bolj pojavljajo.

□ Nobenih izprememb v tuk. bolnišnici. Svoječasni zapis vsih primarijatoj pri mariborski splošni bolnišnici, o čemer smo bili poročali, je povzročil v vseh tukajšnjih krogih pravcato senzacijo. Sedaj pa je ministrstvo za narodno zdravje predmetni zapis razveljavilo, tako, da ne bo prišlo pri tukajšnji bolnišnici do nobenih izprememb, ter so se vse najrazličnejše govorice, ki so v tej zvezi krožile po mestu, pokazale kot neutemeljene in brez vsake stvarne podlage.

□ Iz tukajšnjega kn. šk. dijaškega seme-nišča. Za I. prefekto je nastavljen Jakob Richter, dosedaj kaplan pri Sv. Petru nižje Maribora; za II. prefekta je postavljen dosedanj III. prefekt Rudolf Hanzelič, za III. prefekta pa seme-niški duhovnik Rupert Pušnjak.

□ O katoliški akciji je predaval v nedeljo popoldne v dvorani Prosvetne zveze predsednik lavantinske Kat. akcije Franc Jerebič. Predavanju, ki se je vršilo v okvirju Poselske zveze, je prisostvovalo veliko število zborovalcev, ki so z vidnim zanimanjem sledili izčrpnim informativnim predavateljevim izjavam.

□ Ugotovljeno. Ze včerajšnji »Slovenski list« je poročal, da se je posrečilo ugotoviti identiteto neznanega obsebnca, ki so ga pred tremi tedni našli v gozdu za Piramido. Gre za 69-letnega mlinškega oskrbnika v Bistrici pri Limbušu in bivšega paznika v ruski tvornici vžgalice Franca Kunpleža. Identiteta se je namreč mogla ugotoviti na podlagi obsebnecve obleke, ki jo je spoznala Kunpleževa žena za možovo. Vsa je bila v skrbah za usodo svojega moža, ki ga ni bilo tako dolgo domov. Po dveh tednih je izvedela, da so pisali časopisi o najdji neznanega obsebnca za Piramido, naku se je na njeno prijavo pri orožniški postaji uvedlo postopanje v svrhu ugotovitve neznanecve identitete, ki se je z uspehom zaključilo.

□ Kravato masčevanje radi odpusta iz službe. Posestnik čevljarški mojster Alojzij Jager iz Stanovskega je imel za vajenca pri seli Franca S., ki ga je pa pred nedavnim odpustil. Bivši vajenec je radi tega kahal hudo jezo na svojega mojstra, kateremu se je hotel za odpust osvetiti. V nedeljo zvečer je na česti pričakal domov se vračajočega Jagerja in navalil nanj z nožem ter mu prizadejal štiri nevarne bodljaje v pleča. Jagerja, ki se je zrušil v mlaki krvi sredi ceste, so odprnili v tukajšnjo splošno bolnišnico; njegovo stanje je zelo resno. Napadca pa išče orožništvo.

□ Na Ptujsko goro napravijo romarski izlet v nedeljo, dne 31. t. m. vsa društva frančiškanske župnije. Izlet je združen z običnim zborom. V slučaju, da bi dovoljenje za polovično vožnjo ne dospelo pravočasno, se bo izlet preklčil.

□ V samomorilnem namenu se je zastrupila 25-letna žena pleskarskega pomočnika Olga L. v svojem stanovanju v Jezdarski ulici 8. Domači so njeno namero pravočasno opazili; v splošni bolnišnici so jo takoj obudili k zavesti ter ji nudili takojšnjo učinkovito pomoč. Vzrok poizkusa samomora ni znan.

□ Šentiljskega slavija dne 8. septembra so udeležijo vsa mariborska narodna društva (Narodna odbrana, Jadranska Straža, Meja itd). Mestno avtobusno podjetje je naproseno, naj apelje omenjenega dne promet na progi Maribor-St. Ili.

□ Razburjenje pod oboki drž. mosta. V nedeljo ponoči je prispel delavec Josip V. pod oboko drž. mostu, kjer stanuje pri Mariji P. Začel se je iz neznanega razloga prepri, ki je povzročil med stanovalci podmostne kolonije nemalo vznemirjenje in zgražanje. Nekateri stanovalci so skušali oba prepirajoča se pomiriti in posredovati; Josipa V. pa je to očividno še bolj razvnelo, tako da je zgrabil za stol in da je z udarcem, namenjenim Mariji P., zlomil Mariji Ske-tovi, ki je branila Marijo P., levo roko. V interesu miru in reda pod oboki bi bilo, da se prepričijo takšni in slični razburilivi prizori, ki kalijo in motijo mirno živje stanovalec pod oboki. Josipa V. so zaprli; predali ga bodo sodišču radi težke telesne poškodbe.

□ Nesreča v kamnolomu. 19-letnemu delavcu Jožetu Ačku se je v bistriškem kamnolomu na neki pečini takdo nesrečno spodrsnilo, da je padel približno pet metrov globoko in da si je pri padcu zlomil desno nogo v gležnju. Prepeljali so ga v splošno bolnišnico.

□ Nedisciplinirani kolezarji. V včerajšnjih policijskih beležkah ni ovekovečenih nič manj nego 17 mariborskih kolezarjev in sicer petorica, ker je kolezarila navzgor po Vetrinski ulici, dvanaštorica pa radi vožnje po prepovedanih ulicah.

Jubilejno zborovanje slovenskih planincev pri Češki koči

Slovanska manifestacija na slovenskih planinah

Med sv. mašo pri »Češki koči«.

Kranj, 25. avgusta.

Romantična Jezerska dolina je preteklo nedeljo zaživela v živahnem ritmu, gostobesednega in glasnega razpoloženja, planincev in planink, ki so pohiteli v prelepi gorski svet mogočnega velika Grintovca, da se udeležijo slavnosti ob priliki praznovanja 30 letnice »Češke koč« pod Grintovcem. Na drugi strani pa se je planincem prožila spontano porojena prilika dati izraza svojemu hrepenjenju, ki mika in vabi turista v gore in gorsko prirodo.

Pod visokimi vrhovi gorske rajde, ki obkrožajo mično ravnino, na kateri se nahaja »Češka koča«, na svetlih tleh koroških v bližini nenaravne državne meje, se je zbrala pogumna in odločna četa slovenskih planincev, ki se je poklonila manom pokojnikov, katerim gre zasluga, da je ta del slovenske zemlje ostal zvest in vdan svoji slovenski narodnosti, da ga ni pogoltnila nenasilna pohlepčnost predrzno nastopajočega tujca. In ko je iz ust govornikov zadonela kreпка in glasna beseda, odmevajoča in odbijajoča se od visokih vrhov in skalnatih grebenov, je značil ta odjek in pomenjal, kot da polaga slovensko planinstvo slovesno zaprisego, da bo branilo slovensko zemljo, naše slovenske planine tako v bodoče kot jih je v preteklosti. Bil je to gotovo najlepši in najpomembnejši prizor.

Dr. Tominšek govori.

Sv. maša in pridiga.

Od vseh krajev in strani so prihajali in se zbirali planinci, po vseh potih in stezah so odmevali glasovi in tako nekako do 10. ure je bila planinska družba zbrana, ko se je slavnost otvorila s poklonitvijo Stvarniku s sv. mašo, ki jo je na prostem daroval odposlanec knezoškofa ljubljanskega g. dr. Kordin. Lepo sliko je nudil prizor, ko je množica planincev pokleknila po skalnatih gorskih tleh.

Ob koči je bil postavljen oltarček, ki so ga pomagale okrasiti navzoče planinke. Po 10 je pristopil g. Kordin, kot zastopnik ljubljanskega škofa in je ob največji pozornosti navzočih mnogobrojnih turistov opravil sv. mašo. Po evangeliju je pozdravil v imenu ljublj. ordinarija prevz. gosp. knezoškofa dr. Rožmana, in Aljaževga kluba ter izročil čestitke. V govoru je iznesel tri glavne misli, da so planine simbol moči, svobode in ljubezni. Zvestno je v nas hrepenenje po skrivnostno mogočnem, ki ga razodevajo vekoviti skladi pečin, ki reproducirajo to silo v naših slabih močeh. Zvestno je v nas stremenje po svobodi, katere je polno stvarstvo v planinah, ki kipi svobodno v nebo in oprošča človeka nižav življenja in ga stori pravega božjega človeka. Zvestna je v nas ljubezen, ki jo v polni meri razodeva bogata narava, ki se koplje v višinah in toplih žarkih solnca, ki je simbol bratstva in ljubezni, ki nas druži v eno, da smo vsi bratje in sestre.

Molitev in daritev naj bosta zahvala Vsemogočnemu, ki vzbuja v nas ta globoka čustva, ki se izlivajo v psalmistovo pesem: Benedicite, montes, Dominum!

Zborovanje.

Po opravljeni službi božji pa je stopil na nizko skalo starost slovenskih turistov in dolgoletni poglavar planincev, ravnatelj gosp. dr. Tominšek, ki je otvoril slavnostno zborovanje SPD, ki so prisostvovali tudi bratje Hrvatje in Češi. Pozdravil je najprej vse uradne zastopnike, ki so prišli v imenu različnih korporacij in oblasti. Da še enkrat rekapituliramo: dvornega svetnika dr. Marna zastopnika vlade, dr. Zoberga in dr. Ogrina kot zastopnika okrajnih načelnikov v Kranju in Kamniku, vicekonzula češkoslovaškega konzulata g. Cibelko, za Češko Obec g. Jovanoviškega, za Čehoslovaško-jugoslovansko Ligo g. Rasto Pustoslavškega, zastopnike časopisja, zastopnika mestne občine ljubljanske g. ravnatelja Čiuha in dr. Klepeca, kranjskega župana g. Pirca, župana iz Jezerskega g. Murija, ki je pripeljal seboj lepo število domačinov, češkega gosta, predsednika »Asociacije slo-

vanskih turistovskih društev in podpredsednika »Kluba čeških turistov« in redakterja glasila »Turist« (50.000 izvodov) konservatorja g. Jenička iz Prage, zastopnika hrvatskih planincev ravnatelja gosp. Pasariča, nadzornika dr. Senjora kot zastopnika slovenskih podružnic in načelnika mariborske podružnice ter njegova namestnika dr. Snuderla in g. Pučnika, knezoškofovega odposlanca gosp. dr. Kordina, zastopnika kranjske in kamniške podružnice.

Po teh pozdravih je prebral dr. Tominšek poročilo o poteku otvoritve koč pred 30 leti in je slavil zasluge in večer spomin onih mož, ki so skupno z brati Čehi v težkih razmerah zgradili »Češko koč«, simbol in misel slovenske vzajemnosti in solidarnosti, ki jih ni več med nami, da bi praznovali ta jubilej, da bi videli, kako uspešno je ta koč služila svojemu smotru. V času, ko se je slovenska misel teptala in preganjala, so prišli na pomoč Čehi in zaustavili prodiranje nemškega turizma v naše planine in ohranili Jezersko pred tujcem. »Češka koč« je dala Slovincem pogum, da so začeli graditi večje planinske domove in koč, da so korak za korakom osvajali gorske postojanke. Za turistovskim zblizanjem med Čehi in Slovenci je sledilo politično in gospodarsko. Sprčo vseh teh dejstev šele zamoremo pravilno oceniti izreden pomen te jubilejne slavnosti, ki je pred-

stavljala pravo planinsko slovensko manifestacijo, ko so si podali roko v pozdrav in zvezo zastopniki Čehov, Hrvatov in Slovincov. Ob tej prevažni 30 letnici smo se poklonili spominu naše zveze z brati Čehi in jo utrdili za bodočnost.

Nato se je na predlog dr. Tominška sklenilo poslati naslednje brzojavne pozdrave: Nj. Vel. kralju Aleksandru I., prezidentu CSR g. T. Masaryku, predsedniku mesta Praga, klubu čeških turistov v Pragi, poljskemu Tovaštvu Taterzansky v Krakovu, Zvezi hrvatskih planincev v Zagrebu in bolgarskemu Turističeskemu Družstvu v Sofiji. Pisemne in brzojavne čestitke pa so poslali: ministrski svetnik dr. Iržabek Praga, pisateljica Gabrijele Preisova Praga, naš veliki prijatelj in alpinist dr. Dvorsky, g. Skoty, šef oddelka za turistiko v Belgradu dr. Žižek, ki ne more priti osebno, a pošilja čestitke in pozdrave in slednji klub čehoslovaških turistov na Dunaju.

Sledili so govori. Dr. Marn je pozdravil zborovalce v imenu g. bana, g. podbana in v imenu zveze za tujski promet.

Govor zastopnika Čehoslovakov, konservatorja g. Jenička. Stopil je v ospredje zborovalcev-planincev borec in duša češkega planinstva gosp. Jeniček. »Češka koč« je bila zgrajena v času nemškega političnega pritiska, zato je ona danes naš simbol, spomin na one težke borbene čase, obenem pa dom vseh slovenskih turistov. V to svrhu treba organizacije. Turistika, ki je bila proklamirana pred 30 leti, je v vseh slovenskih državah dobro razvita. Dostop v slovenske turistovske koč pa imajo vsi turisti, zato zavračamo očitke Nemcev, da zanje ni prostora v kočah, kar so očitili tudi Čehom. S turistiko bomo budili in gojili solidarnost in složen nastop, obenem pa vzgajali ljudstvo. Bodimo propagatorji dobrih nazorov, ideje, bratstva in vzajemnosti. Govornik slika nastanek koč in omenja može, ki so se z vso energijo zavzeli za gradnjo te koč, katerih voditelj in iniciator je bil univ. prof. dr. Karel Chodounsky. Vmes med govorom ukaže govornik pol minute odmor v počastitev spomina vseh onih, ki so padli za Slovanstvo, ki so pripomogli do te koč.

Vicekonzul g. Cibelka je pozdravil zborovalce v imenu konzulata CSR v Ljubljani.

V imenu hrvatskih planincev je pozdravil in čestital ravnatelj g. Pasarič.

Za g. Pasaričem je pozdravil v imenu kamniške podružnice to planinsko slavje vladni svetnik dr. Ogrin, ki je želel tej čehoslovaškemu postojanki vekoviti razvoj.

Gosp. Rasto Pustoslavšek je omenjal, da nadaljuje delo bivše češke podružnice v SPD

Ljubljana

Ljubljana se bo razvila

Ljubljana, 25. avg.

Z žilavostjo, kateri je le malo primer, se Ljubljana otrsa vse ovirajoče jo navlake preteklosti, skrbno izbira iz podedovanega vse, kar ji more še dalje služiti, obenem pa vneta skrbi za svoj razvoj v bodočnosti. Razvoj, ki ga je Ljubljana napravila v zadnjem desetletju, od leta 1920 do leta 1930, je izredno velik in ljudje, ki so pred leti in leti obiskali Ljubljano in pridejo sedaj zopet na obisk, recimo naši Amerikanci, sirme nad tem, kako čudovito se je povzdignila Ljubljana.

Ali razvoj Ljubljane še ni končan in tempo njenega dela še ni dosegel svojega viška, temveč se zdi, da pospeševano napreduje. Že letos je Ljubljana dosedaj gradila izredno mnogo, kakor smo zadnjič poročali, sedaj pa se pripravljajo na živahno gradbeno sezono tudi javna inicijativa, ki je letos prvo polletje nekako počivala. Na lastne oči se sedaj Ljubljančani prepričujejo, da misli mestna občina prav resno zgraditi tramvaj v Šiško in kmalu se bodo mogli prepričati, da misli mestna občina prav resno tudi z

regulacijo Ljubljanice.

Danes je v Ljubljano prišla rešitev, s katero ministarstvo odobruje v splošnem vse načrte letošnjega programa v proračunanem znesku približno 6 milj. Din. Ministrstvo naroča banski upravi, da ta dela takoj razpiše, tako, da bo možno še letos pričeti z regulacijo Ljubljanice. Prva dela bodo: postavitve zasilne zatvornice, ureditev nabrežij in zgraditev tromostovja pred frančiškani. Prihodnje leto, ko bo regulacijski program za Ljubljano še večji, pa prično s poglobitvijo struge in drugimi deli. Računajo, da bo Ljubljana regulirana najkasneje do leta 1934.

Zgraditev tromostovja pa bo načelo zopet problem regulacije Marijinega trga. Izginiti bo moralo sčasoma poslopje s tiskarno »Slovenijec«. Na mesto tega poslopja namerava zgraditi trdnjavo J. C. Mayer veliko trgovsko palačo. Prav tako bo moralo izginiti tudi ozko poslopje tvrde Šmale, ki res kaže ta lep trg. S postavitvijo tromostovja pa bo načeto še drugo važno vprašanje, namreč

● **Otroci se vračajo z letovanja.** Oni, ki jih je bila na letovanje na Homec poslala pred tremi tedni Slovenska krščanska ženska zveza. V nedeljo popoldne se je s Homec vrnila zadnja skupina, 18 dečkov, vsi iz Trbovelj. S tem je končana kolonija omenjene organizacije, ki je trajala v vsem dva meseca in je obsegala štiri skupine otrok, dve skupini dečkov in dve deklic. Otroci so se na Homec počutili prav dobro, prijetno, v brezskrbnem veselju so preživeli teh par tednov, zredili so se pa v 14 dneh bivanja na Homec kar za 1 in pol do 2 kg. — Drugo leto namerava SKZZ kolonijo še povečati in razširiti, ker se je letošnja izkazala tako imenitno, toda premajhno in prekratko.

● **Dunajska opereta v Ljubljani.** Gledališka uprava opozarja občinstvo, da se preloži gostovanje dunajske operete na torek in sredo 26. in 27. t. m. v istem repertoarnem redu. Vstopnice, kupljene za ponedeljek, veljajo za torek, kupljene za torek pa veljajo za sredo zvečer. Dunajski gostje priredijo v četrtek 20. t. m. svoje zadnje, zaključno gostovanje. Vstopnice so že v predprodaji pri dnevni blagajni v opernem gledališču.

● **Ljubljansko realno poslopje se prenavlja in popravlja.** Ta monumentalna stavba, zgrajena v letih 1872-74 po bivši Kranjski hranilnici v šolske svrhe, je bila od prevrata sem znotraj in zunaj skrajno zanemarjena; marsikaj je iz poslopja in kabinetov v teku 10 letne dobe tudi zginilo. Na poslopju in njegovih fasadah je jel zadnja leta odpadati tudi omet in poslopje sploh je kar kričalo po popravili in radikalni restavraciji. Zdaj se potreba dela na tem krasnem poslopju — postot discriminatum rerum — vendar izvršujejo: zidarska dela in ona raznih profesionalistov so v teku, tako da se bo poslopje novemu šolskemu letu predstavilo v dostojni svetli barvi in prenovljeni obliki, s čimer se bosta mesto in država lahko ponahala!

● **Novi asfaltni hodniki** se delajo v Gorupovi ulici, od Rimske ceste proti obrtni šoli. Hodniki so do tri metre široki ter so zgrajeni v toliki dolžini ceste, kolikor je že zazidana s hišami. Tudi ob Askerčevi cesti, ki pelje mimo obrtne šole proti Emonski cesti, vlivajo na hodnik, ki so ga bili v zadnjih dneh zgradili, asfaltno plast. Čez Gorupovo ulico polagajo ob Rimski cesti nov prehod za pešce, zgrajen iz granitnih kock. Ko se zniža in uravnava še cestišče samo, bo Gorupova ulica, ki postaja vsled obrtne šole in tehnične fakultete vse bolj prometna, postala mnogo lepša in prijaznejša.

● **Romarji.** Od nekdanj živih stara slovenska navada, iz roda v rod se ohranja, da je treba po spravljeni žetvi in košnji poročati na božja pota, da se Bogu in Mariji zahvali za pridelke in bla-

kam s Prešernovim spomenikom?

Ta spomenik je postavljen tako nesrečno, da je ravno na osi Miklošičeve ceste in na osi bodočega mostu za pešce. Ta spomenik bo treba sčasoma prestaviti kam drugam.

Tlakovanje cest.

Po naročilu gradbenega odseka je mestni gradbeni urad izdelal načrt, kako naj se tlakujejo one ulice, ki pridejo zato v poštev pri kaldrinskem fondu. Ta načrt je gradbeni odsek obravnaval v eni zadnjih sej in se izrekel za sledeče:

I. Carinsko dvorišče naj se tlakuje z granitnim drobnim tlakom, skupaj 4200 m². Načrte za carinsko poslopje in za dvorišče je gradbeno ministarstvo že odobrilo, čeprav rešitve še ni v Ljubljano.

II. Nova Vilharjeva cesta k carinskemu skladišču se bo tlakovala z granitnim drobnim tlakom v obsegu 11.000 m². Cestišče bo široko 9 metrov.

III. Smarinska cesta se bo tlakovala z granitnim drobnim tlakom, ki bo zalit z asfaltom. Cestišče bo obsegalo 4000 m².

IV. Masarykova cesta bo v strmih delu tlakovana z drobnim tlakom v obsegu 750 m², za srednji del in del ob tovornem kolodvoru (skupaj 4860 m²) pa bosta izdelani varianti za drobn tlak in za valjani asfalt. Valjani asfalt bo zopet novost za Ljubljano. Dosedaj ga še nimamo, vendar se pa valjani asfalt po drugih mestih zadnja leta splošno uporablja.

V. Resljeva cesta bo tlakovana z valjanim asfaltom. Cestišče bo široko 9 metrov in bo obsegalo 4800 m².

VI. Gosposvetska in Celovška cesta bosta tlakovani: tramvajski pas z velikimi kockami, dva stranska pasova pa z valjanim asfaltom, skupaj 18.600 m².

VII. Bleiweisova cesta bo tlakovana v obsegu 9100 m² z valjanim asfaltom.

Podrobni načrti za vsa ta dela se še izdelujejo in bodo v kratkem predloženi gradbenemu ministarstvu.

Vsa ta velevažna dela bo mogoče izvršiti že prihodnje leto in kakor kaže, ne bo prihodnje leto v Ljubljani najbrže nobene brezposelnosti.

golosov. Ni pa to romanje več tako vidno in izrazito kot je bilo v prejšnjih desetletjih. Takrat so v tem času romale cele procesije voz skozi Ljubljano, romarji pa so pobožno peli in molili. Zdaj se vozijo božjepotniki že močno z vlaki, pa tudi z avtobusi, ki prepeljajo ljudi že prav skoraj v vsako večjo vas. Kljub temu pa je opaziti v zadnjih sobotah in ob nedeljskih jutrih mnogo kmečkih voz, ki vozijo skozi Ljubljano romarje na razne strani. Zlasti je priljubljena božja pot na Dobrovo, ki traja še vso prvo polovico septembra, ter tudi na dolensko Krko, kamor se vozijo zlasti Gorenjci in kmetje iz ljubljanske okolice.

● **Otava je zrela,** spet se začenja košnja na barju. Prvi znak te dobe so vselej kosci, ki se pojavljajo na Krekovem trgu pod kostanjem. Tam je že od nekdanj nekakšna borza koscev in tovarniških delavcev. Semkaj prihajajo kosci od vseh strani, hkratu pa prihajajo tudi gospodarji z vseh strani ter si izbirajo kosce. Ta izrazit poklic pa vse bolj gineva, ker ga izpodirajo, kot vse drugo delavstvo, stroji, ki mnogo prej, pa znatno ceneje opravijo košnjo. Škoda prav za prav, mnogo romantike je v naših narodnih koscih in del narodnega življenja zginja z njimi s sveta. Gospodarji ponujajo koscem na »borzi« na Krekovem trgu po 30 do 40 Din na dan ter hrano. Ljudje so zadovoljni, da sploh kaj zaslužijo.

● **Griza v Ljubljani.** Včerajšnji »Slovenski list« je poročal, da je izbruhnila v hišah okoli topničarske vojašnice griza in je bilo že več ljudi prepeljanih v bolnišnico, med temi tudi univ. profesor dr. Veber in njegova dva sinčka, od katerih je starejši, desetleten, že umrl. Vest »Slovenskega lista« je bila točna in ne pretirana, dasi bi jo »Slovenski list« prav lahko razpihljal, če bi mu šlo zgolj za bulvarnen efekt in ne samo za informacijo javnosti. Včerajšnji »Slovenski Narod« pa se je najbrže ustrašil, da bo ta bolezen zašla še v Knafljevo ulico in je vest »Slovenskega lista« brz — demantiral. Bog daj, da bi demanti »Slovenskega Naroda« odstranil nevarnost grize iz Ljubljane!

● **Utonil v Gruberjevem prekopu.** Dne 25. t. m. je gojenec češkega vzgajališča v Ljubljani Zajec Florijan odšel z dovoljenjem upraviteljevega namestnika po opravkih na vrt na Kodeljevo. Ko je svoje delo opravil, se je šel kopat v Gruberjev prekop. Kljub temu, da je bil več plavanju, je utonil, ker ga je zagrabil vrtnec. Trupla še niso našli.

● **Huda nesreča kolesarja.** Včeraj okrog pol 5 se je na Celovski cesti, v bližini stražnice pripetila huda nesreča. Čevljarski mojster Franc Miklavčič se je s kolesom zaletel v neki avtomobil in oblezel nezavesten na cesti. Dobil je veliko

Vezanine na učiteljski razstavi v Belgradu.

Češkoslovaška-Jugoslovanska Liga, v katere imenu nastopa.

Zadnji je govoril dr. Senjor iz Maribora, kot zastopnik podružnice SPD in kot odbornik Češko-jugoslovanske Lige v Mariboru in še posebej kot načelnik mariborske podružnice.

Okrog 12 se je lepo slavje zaključilo in planinci so po kratkem oddihu in okrepljenju razhajali na razne strani. Hrvatska delegacija ostane par dni v koči.

Planinski praznik je potekel nad vse lepo

in je bil sprčo lepega obiska res prava slovenska manifestacija in predstavlja združitev sorodnih in bratskih misli in vezi, ki so se učvrstile za bodoče skupno delo v korist in smoter zedinjenega Slovanstva. Zastopnikom Čehov in Hrvatov kličemo pri odhodu pri srcu Bog Vas živi!

Poudari se še lahko dejstvo, da je precejšen promet na progi Kranj-Jezersko zelo dobro oskrbel s svojimi vozovi znani avtobusni podjetnik g. Paar Fr. in je njegovo podjetje toplo priporočati za podobne prilike.

Tipična slika iz Taškenta, glavnega mesta sovjetske republike Azbekistan: na eni strani električna cestna železnica, na drugi pa »ladja puščave« — velblod.

Kjer še potujejo z velblodi

Pekinska kamela je pred stoletji edina omogočila veliko in romantično trgovino med Azijo in Evropo. Kamela je donajala prekrasno kitajsko svilo in atlas, zlati prah in jade. Kljub vsemu tehničnemu napredku je kamela v srednjeazijski trgovini ohranila kot transportno sredstvo svoje prvenstvo; za suhe severnokitajske ravni in mongolske puščave predstavlja še danes najneobhodnejše tovorno živinčje. Iz Pekinga vodi že dokaj let železniška proga do 30 km oddaljenih premogovnikov, ki oskrbujejo Peking s kurivom. Toda večina Pekinčanov še danes kupuje premog po velblodskih tovorih, ki tehtajo približno po 500 funtov. Naročiš n. pr. 12 tovorov in na določen dan se ustavi pred hišo dvanajst s premogom natovorjenih kamel, ki z glasnim krikom protestirajo, ko morajo zaradi razkladanja poklekniti.

Večina pekinških kamel prihaja iz alajšanskih peščenih planjav. Tri leta spremljajo mladiči svobodno svoje matere v karavanah. Četrto leto pa se tudi zanje začne resno življenje in težko delo. Ko je velblod star sedem let, je na višku svojih moči, in tak se ohrani do 12. leta. Potem se mu zobje tako obrabijo, da ni več sposoben za pašo v puščavi. Tedaj jih pošljejo odnose prodajo na severnokitajške ravni, odkoder se nikdar več ne povrnejo na domače peščine. Tu, kjer jim nasipajo krmo v vreče, morejo vršiti polno delo še do 30. leta starosti.

V svojih najboljših letih koraka velblod po 3000 kilometrov daleč, po ozemljih, ki so brez poti in docela pusta. Tod in tam se nahajajo vodne jame, za katere ve vsak gonjač. Nekateri proge so posebno težavne. Tako je na pol poti v Turkestanu proga, ki zahteva pozimi, ko nastopi oster mrz, izrednega napora od živali. V mestih Kalgan in Kueihua, ki sta od Pekinga oddaljena 130 oziroma 240 km, se meseca februarja zbirajo množično karavane, da odrinejo proti zapadu, to je v Kučengcu, staro mesto, ki predstavlja vrata v Srednjo Azijo. Čim mine najhujša zima, hite proti Turkestanu, da bi do spomladi dosegli tamkajšnje dobre pašnike, kjer bi imele kamele dovolj krme in bi se jeseni zdrave in močne vračale proti Pekingu.

Meseca februarja je Kueihua kakor ulj. Karavane se sestavljajo, tvorijo urejajo in računski zaključujejo. Gonjači hitro nakupijo še kakih drobnarij, da bodo po 2500 km dolgi poti delali med tovariši zasebne kupčije. Karavana za karavano odhaja proti Mongoliji. Nekateri se na poti združijo, da bi se mogle bolje braniti proti roparjem in volkovom ali pa enostavno zaradi družbe. Včasih korači po 1000 kamel v eni sami vrsti po puščavi Gobi; njihovi zvonci se slišijo cele milje daleč. Vsak dan prehodijo svojih 30 do 40 kilometrov. Vsak večer kamele raztovorijo, in ko se živali napasejo, jih privežejo in zastražijo z ljudmi in psi, kajti v Srednji Aziji je še veliko volkov.

Ko so živali opravljene, si gonjač pripravi svoj čaj in skromno večerjo, popuši ob ognju cigareto in zgodaj leže v svojem šotoru k počitku, da more ob jutranjem svitu zopet na pot.

Svilo, bombaževino in čajno opeko prinašajo kamele na zapad. Cele tone čajne opeke gre v notranjost Azije. En del gre iz Kalgana čez Urgo v Sibirijo. V velikem delu Mongolije, Tibeta in Sibirije služi čajna opeka kot plačilno sredstvo. Večina tega blaga prihaja od Jangeja. Čajna opeka so v obliki plošč stisnjeni čajni odpadki, posebno čajni prah. Nihče v Aziji ne bo pil vode, če je mogoče dobiti kosček čajne opeke. Vse, kar potrebuje gonjač, je drobtina čajne opeke in posoda, v kateri more skuhati čaj.

Na potu proti Rumenu morju so kamele mnogokrat bogato obložene. Proti vzhodu

Polarna tragedija pred 33 leti: Od leve na desno: 1. Inž. August Andrée, vodja prvega poleta na severni tečaj, ki je meseca julija 1897. z dvema spremljevalcema brez sledi izginil. — 2. Svobodni balon »Oernen«, s katerim je hotel Andrée doseči severni tečaj. — 3. Zemljevid polarnih predelov, kjer je našel smrt inž. Andrée s svojima dvema tovarišema. Pšica kaže Beli otok, na katerem so sedaj našli še popolnoma dobro ohranjena trupla.

du nosijo dragocene kože divjačine in kamen jade. Nedavno je tako prodirala skozi Azijo dolga karavana, ki je nosila sam jade. Vrednost tovorov je znašala na tisoče dolarjev, in da bi mogla karavana neovirano potovati, so prizadeti roparskim poglavarjem v naprej plačali visoko odkupnino. Svoje besede roparski poglavar nikoli ne sne.

Včasih pa karavane ne prinese domov nič drugega nego krste. Če umre v tujini Kitajec, je dolžnost njegovih najbližjih sorodnikov, da spravijo njegovo truplo v domačijo. V Kučengcu v Turkestanu živi mnogo kitajskih trgovcev. Ko kateri umrje, ga začasno pokopljejo in počakajo toliko časa, da umrje še toliko drugih Kitajcev, da se izplača za prenos trupel najeti karavano. Vsaki kameli natovorijo po štiri krste. Vodniki karavan so praznovorni in ne prevzemajo radi takega tovara, toda ker so pristojbine za prenos mrličev visoke, se le pečajo tudi s takimi posli.

Praznovorje gonjačev se razteza tudi na živali. Vrednost velblodje kože je enaka plači, ki jo prejme gonjač za pot skozi pol Azije, toda noben gonjač ne usmrti kamele, ki v pu-

ščavi Gobi oboli ali se poškoduje, da ne more nadaljevati poti. Žival ostane prepuščena sama sebi. Gonjač računa na to, da more na čudovit način ozdraveti; če bi jo hotel rešiti bolečin, bi se mu zdelo kakor umor.

Čudežno ozdravljenje mladega dekleta

>Münchener Zeitung< poroča o čudežnem ozdravljenju 23letne Marije Zech iz Bederaua, ki ima enega brata duhovnika, drugi brat pa je v bogoslovju. Dekle je bilo preje zdravo in dobro razvito; pred 17 meseci ji je pa težka klada zmečkala desno roko. Najprej je iskala zdravniško pomoč v Krumbachu; toda reka je bila vedno slabša, prsti so postali trdi, koža je postala modro-rjava in pod pazduho se ji je napravila cteklina. Mes. julija je prišlo dekle k zdravniku v Augsburg, ki je ugotovil gnitje mozga. Sprejeta je bila v tamkajšni Vinzentinum. Položaj se ji je slabšal; po vsem telesu so se ji napravili tvorji. Dne 5. dec. je bila operirana na slepiču, dne 17. so ji izrezali bezgavke in nekaj dni nato odprli nov tvor. Proti koncu julija letos se je stanje tako poslabšalo, da so zdravniki izjavili, da je mogoče dekletu ohraniti življenje le s tem, da ji roko odrežejo. Domači zdravnik v Vinzentinu in zdravnik, ki je dekle zdravil, sta določila operacijo na dan 14. avgusta, to je predminci teden. V tem je prišla dekleta obiskat neka gospa iz njenega kraja in ji prinesla relikvijo bl. brata Konrada Parzhamskega. Dekle, ki je zelo pobožno, je začelo nato devetdnevno, ki se je končala 12. t. m. V noči na ta dan je dekle zaspalo po velikih bolečinah. Ko se je naslednje jutro zbudilo, je izginila cteklina, tvorji so bili zaceljeni, koža zopet docela naravne barve in prsti voljni. Dekle je vstalo in se brez tuje pomoči obleklo, kakor da ne bi bila nikdar bolna, in 17. t. m. je popolnoma zdrava odšla iz Vinzentina. Slučaj je vzbudil splošno pozornost.

H. D. King, bivši angleški rudniški minister, ki je nedavno s svojo jahto »Islander«, s katero se je peljal na izlet s svojimi hčerami in prijatelji, ponesrečil. Vihar je vrgel jahto na cornwallske čeri in jo razbil. Vseh devet oseb je tonilo.

Mesinska ura

V Mesini bo kmalu dovršena po zadnjem potresu uničena stolnica. Njen 45 metrov visoki zvonik je najvišje mestno poslopje. Ura, ki krasi zvonik, hoče po svoji zapletenosti prekositi oni, na kateri sta ponosna Strassburg in Praga. Na samem vrhu med dvema stebričema z zvonovi, ki bodo bili ure, stoji skoro 4 metre visok bronast lev. Vzpel se je na zadnje noge in drži mestno zastavo, ki zopet kaže leva. Malo nižje bo kikiriral bronast 3 metre visok petelin. Poleg vsakega stebriča stoji ženska postava. Kažeta Dino in Klarenzo, zgodovinska dekleta, ki sta zbudila Mesino leta 1282. ponoči, ko je hotel mesto napasti Karel Anžuski. Petelin bo pel trikrat na dan: ob solnčnem vzhodu in zahodu ter opoldne. Lev pa bo migal z repom in rjovel samo opoldne ter s tem sprožil postave v uri sami. Angel.

Mrtvaški otok

Ledolomilec »Sedov«, ki se nahaja na znanstvenem potovanju v severnih polarnih predelih, je na potu skozi Karijsko morje v sibirsko Ledeno morje odkril sredi ledu popolnoma samotni in pust otok, na katerem ni nobenega živega bitja, niti ptičev. Ladja si zaradi plitkega morja ni upala do otoka; zato so odposlali skupino znanstvenikov pod vodstvom Schmidta in Samojloviča peš na otok. Najprej so hoteli živež in instrumente natovoriti na sani, ki naj bi jih vlekli psi. Toda pokazalo se je, da so se bili psi med vožnjo preveč odebelili in postali vsled tega leni in nepokorni. Člani skupine so morali težke sani vleči sami. Pot proti otoku je bila nepopisno težavna, ker so bile ledene plošče tako razrite in vseprek nametane, da se je bilo treba za vsak posamezen korak boriti. Vmes so bile nevarne razpoke, pokrite le s tenkim ledom. Solnce se je skrivalo za težkimi oblaki in videti ni bilo ničesar; skupina se je ravnala zgolj po signalih, ki jih je od časa do časa dajala parna sirena na ledolomilcu. Razen tega je člane mučila bojazan, da jih ne bi nenadoma zalotil vihar, ki bi raztrgal led. Po treh urah nepopisnega napora, ko so bili že vsi na koncu s svojimi močmi, se je slednjič pokazal pred njimi prvi grič gluhega kamenja. To pa še nikakor ni bil otok, marveč po vsej priliki ledenik. Ko so si tu potolažili žejo s stopljenim ledom, so prodirali dalje, skakaje čez ledene klade in plošče, ki so se utegnile vsak hip premakniti, prevrniti v morje. Slednjič je skupina dosegla kopno. Otok je docela pust, zelo dolg in raven. Na njem raste le mahovje in ni nikjer niti ptice. Prav mrtvaški otok, na katerem vlada večni molk. Pot po otoku ovirajo le številne razpoke in grape. Podrobnejše znanstvene podatke objavijo posebna poročila.

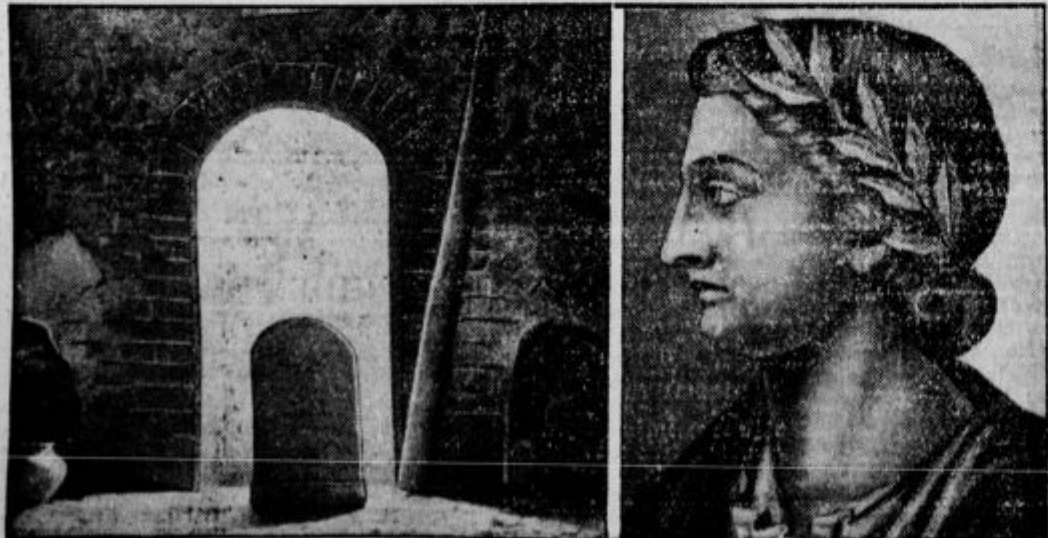
ki z zvikom kleči pred Marijo, opoldne izgine in pride namesto njega apostol Pavel s štirimi mestnimi pokrovitelji. Pokleknejo pred Marijo, ki jih blagoslovi. Nato vzame apostol Mariji zvitek in zopet izgine do prihodnjega poldneva.

Steklo deklet obgrizlo 15 oseb

Dne 22. t. m. se je pripetil v galaškem pristanišču strašen prizor. Stekel pes je ugriznil mlado dekle, ki pa ni vedela, da je pes stekel in je šla zato svojo pot dalje. Po preteku dveh ur je pa dekle na ulici nenadoma zbesnelo: kriče je tekla po ulicah. Ko so jo hoteli ljudje ustaviti, je besno grizla in praskala okoli sebe in ranila 15 oseb. Ko so jo slednjič ukrotili, so jo prenesli v bolnišnico, kjer je čez par ur v strašnih bolečinah umrla. Od ogrizenih oseb sta dve v bolnišnici ter je njun položaj skoraj obupen; ostale so odpravili v Pasteurjev zavod.

Dr. Maria Montessori, ustanoviteljica moderne učne metode v otroških vrtcih, ki obhaja 31. t. m. svojo 60 letnico.

Ob Virgilovi 2000letnici: Levo: Virgilov grob pri Puzzuoliju; desno: Publij Maro Virgil (po starem rezanem dršgulu).

— PEGE —
odstrani tako! in brez sledu »Creme Orizol«
Izbiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Zalo
ga: »Cosmochemia, Zagreb, Smičiklasova 23, Telefon 49-99

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 30 par. Najmanjši oglas 3 Din. Oglas nad deset vrstic se računa višje. Za odgovor znamenko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službodobne

Pridno služkinjo
ki ima veselje do kuhe, išče manjša družina. — Dvoafakova 3/I, desno.

Učenke
za mehanično umetno vezenje in predtisk sprejme Hake & Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova ul. 13.

Vajenca
za čevljarstvo stroko takoj sprejme Luka Zupan, p. Križe, Pristava 22.

Učenca ali učenko
s predpisano šolsko izobrazbo sprejme Kham Fr., Miklošičeva cesta 8.

Stavbni tehnik
dobro verziran se sprejme. Nastop takoj. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod št. 9651.

Samostojna kuharica
se sprejme k majhni družini takoj. — Naslov v oglasnem oddelku »Slov.« pod št. 9637.

Samostoj. gospodinja
dobi službo v župnišču na deželi. — Naslov pove uprava »Slov.« pod št. 9503.

Vajenec
poštenih staršev, ki ima res veselje do trgovine, se sprejme v trgovino z meš. blagom v Ljubljani. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 9315.

Sprejme se
več dobrih kolarstvih ali mizarstvih pomočnikov za izdelovanje avtomobilov. J. Peterca, Koseze, Ljubljana VII.

Varuhinjo
k otrokom se išče v starosti 40 let. Imeti mora letna priloževla. Vprašati se: Dalmatinova ulica 15.

Kuharica
poštena, vajena preproste kuhe, dobi takoj dobro mesto v gostilni večjega kraja Gorenjske. Tudi začetnice niso izvzete. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 9619.

Kovaški pomočnik
se sprejme po možnosti s podkovsko šolo. Prednost ima tak, ki bi znal izdelovati boljše stvari. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Sprejmejo se le resni in trezni reflektantje, v primerni starosti. Nastop 15. septembra. Naslov se izve v upravi »Slov.« št. 9639 v Ljubljani in Mariboru.

Prirojevalka moškega perila

samo res prvovrstna moč se takoj sprejme proti dobri plači. Naslov pove uprava »Slov.« št. 9208.

Kontoristinjo

zmožno slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi ter stroje-pisala, išče tovarna v Celju. — Ponudbe je poslati na podružnico Slovenca v Celju.

Službe iščejo

Upokojen častnik
išče službo. Ponudbe pod »Agilen« upravi »Slov.«

Akademik
nujne podpore potreben, išče pisarniško ali kakršnokoli drugo službo. — Ponudbe pod »Skupen in vesten« upravi »Slov.«

Trgovski pomočnik
mešane stroke, zmožen šofiranja, želi premeniti sedanjo službo vsled viš. izobrazbe, s 15. septembrom. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9554.

Absolventinja
tečaja za otroško vrtnarico z maturo, išče primerno službo. — Ponudbe na upravo Slovenca pod št. 49/9569.

Staroupokojenec
po poklicu trg. pomočnik, zdrav, prosi dobrosrčne ljudi primerne zaposlenja kot paznik, vratar, skladiščnik, hišnik ali podobno. Zmožen tudi nemščine in italijanščine. — Naslov pod »Obupno stanje« št. 9648 pove uprava »Slovenca«.

Pouk

Soferska šola
I. oblast. konc., Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Učno mesto
pri krojaškem mojstru v novomeški okolici se išče za 17 letnega fanta iz krščanske hiše s predpisano šolsko izobrazbo. — Mici Kump, Cerovec pri Toplicah, Dolenjsko.

Zasluzek

Tovarna kotlov
sprejme podeželske zastopnike. — Ponudbe pod »Visoka provizija« upravi »Slovenca«.

Zastopnike

za vse večje kraje sprejema Narodna štedionica i založni zavod d. d., filijala Beograd, Kralja Milana ulica 13/I. Sigurne mesečni zaslužek najmanj 4500 Din. Zaželen kapital od 1200 Din.

Stanovanja

Solčno stanovanje
3 sob, pritliklin, komfort, II. nadstr., neposredno poleg središča, ugodna lega za pisarno, posebno odvetnika, prosto takoj oz. I. IX. Vprašanja na upravo pod »Rabim prostora« št. 9421.

I. deželi
blizu f. i postaje (proga Z. i. most—Zagreb ali Maribor) — iščem opremljeno sobico. — Ponudbe mesečne najemnine pod »Pripravno« upravi »Slovenca«, Ljubljana, do 5. septembra.

Posrestva

Laško!
Proda se hiša z zemljiščem ali brez. — Naslov: Schmidlin, Laško.

Načrte in proračune
za zgradbe izvršuje Tehnični biro »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg št. 25/I. — Zahtevajte poset inženjerja-arhitekta.

Posrestvo na Polzeli
je pod ugodnimi pogoji naprodaj. Isto obstoji iz stanovanjske hiše, večje delavnice, pripravnice za obrt, osobito mizarstvo, prilično 3 orolov nivo in 1 in pol urala gozda, vse v neposredni bližini kolodvora. — Pojasnila daje Mestna hranilnica v Mariboru.

Prodamo

Deske
III. a za obijanje kratke za mizarje oblane za pode prodaja po zelo nizki ceni »Mirija«, Dunajska c. 46. Telefon 28-20 in 25-95.

Pozor čevljarji začetniki!
Zaradi smrti lastnika se proda kompletno čevljarstvo orodje z različnimi potrebščinami dne 1. IX. v Kranju pri g. Hinku Cigliču. Informacije pri njem ali pri Antonu Kosenina, Šmartno ob Paki.

Krožna žaga

na električni pogon naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9476.

Naprodaj
1 vagon parjene bukovine od 30 cm naprej, neobrobjeno blago. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9568.

Stroj
za izdelovanje cementne opeke se proda. Cena po dogovoru. — Poizve se pri Francu Turk, Bršljin pri Novem mestu.

Šolske knjige
za I. razred srednje tehnične šole (strojni oddelki) naprodaj. Naslov v oglas. oddelku Slovenca pod št. 9640.

Vnajem

Avtotaksi koncesijo
za Ljubljano, oddam. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9638.

Dva prostora
velika, svetla, pripravna za skladišče ali delavnico, oddam v bližini kolodvora. Vprašati pri Jugoradiator — Kolodvorska ulica 18.

Lokal
na najpomembnejši cesti na Jesenicah oddam takoj za pisarno, trgovino ali kaj drugega. Naslov v upravi lista pod 9592.

Glasba

Piano
ceno naprodaj. — Naslov v upravi »Slov.« št. 9652.

Orgle,
harmonije, piščali in ventilatorje za orgle izdeluje najceneje Anton Dornič, izdelovatelj orgel, Radovljica.

Pozor!

Specijalna delavnica za tapetiranje in „duco“ ličanje avtomobilov

MARTIN MALI - Domžale

Točna izvršitev! Solidne cene!

Franc Sirk

dolgoletni in zaslužni član načelstva, posestnik v Lupinci.

Pogreb se bo vršil dne 26. avgusta ob pol 8 na Libergu. Šmartno pri Litiji, dne 25. avgusta 1930.

Kupimo

Mizarске skobelničke
kupim. — Jurij Pollak, strojno mizarstvo, Kranj.

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah ČERNE, juvelir, Ljubljana. Wolfsova ulica št. 3.

Objave

Javna dražba
prostovoljna - starega pohištva in različnih hišnih predmetov se vrši v sredo dne 27. avgusta ob 9 dopoldne. Ambrožev trg št. 1, I. nadstr., Ljublj.

Podpisani izjavljam,
da sem ozdravel in zopet vesela, ter prevzemem vsa stavbna in pohištvena dela. Delo dobro in solidno. Jernej Sitar, mizar, Šmihel pri Novem mestu.

Razno

Za svojega
oddamo 11 letnega zdravega dečka, zelo prikupljive zunanosti in dobro razvitega. V poštev pride le vzgledno krščanska hiša. — Naslove sprejema uprava »Slovenca« pod šifro: »Karitas«.

Dvokolesa
teža od 7 kg naprej

uajlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najprostejšega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco. »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. št. 4.

Talarje

birete, semisete za velečasto duhovščino ter obleke za gospode izdeluje in se pripravlja Fran Himmelmreich, kroj. mojster, Pred škofijo št. 9.

Puhasto perje
kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 D. L. Brozović, Zagreb, Illica 82. Kemično čistilnica perja.

Pšenično moko
najboljših mlinov nudi najceneje veletrgovina žita in mlovskih izdelkov A. VOLK, LJUBLJANA Realjeva cesta 24.

Svetov. znane originalne
črte in aparati za vkuhanje se dobe v sledečih veletrgovinah: Celje: Jos. Jagodič, Maribor: Karl Lotz in Pinter & Lenard. — Glavna založba za Jugoslavijo: FRUCTUS, Ljubljana, Krekov trg 10.

za
Ia trb premog
nuha drva
ali koks
kličite tel 2056
oz. naročite v
Wolfsoni i pri
Dom. Čebin

MODNA PALAČA
JULIUS KRUPNIK
Dunaj VII., Kaiserstr. 115
dne 10. septembra 1930 ob pol 8. uri zvečer grandiozno

MODNO REVUJO
v veliki dunajski koncertni dvorani
Prostori naj se zagolove brzojavno!

J. Maček
Ljubljana, Aleksandrova c. 12
v oblekah in površnikih najcenejši.

Jabolka in orehe

kupujem in prosim ponudbe. — Willi Nuthmann, Grossmarkthalle, Dortmund (Deutschland). Telegramme: Nuthmann Grossmarkt, Dortmund.

Pozor!
Gradbeni mojstri! — Interesenti!
Okrog 50 odst. ceneje
Okrog 60 m² gradbeni les
50 m² deske 18 mm
20 m² desk 25 mm
40 m² desk 40 mm
Informacije se dobijo do 1. septembra t. l. pri gosp. A. Fornbacher v Kočevju.

Pozor!
Prva celotna izdaja!
Doktorja Franceta Prešerna
zbrano delo
Cena Din 40.—, eleg. vezana Din 55.—
Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Rumeni gusarji

(Sodobna zgodba.)

Mihael je hitel s Hi Fojem k večnim vratom, odrinil zapah ter zapovedal da dvignjeno roko mali gruči Kitajcev, ki so se gnetli ob vratih, naj mirujejo. Nato jim je Hi Fo v njegovem imenu razložil, kaj se je zgodilo. Ko jim je povedal, da leži zloglasni Ming Vang Tang v lastni hiši zvezan, so vaščani z glasnimi vzkliki pokazali svoje veselje.

Prihitelo je še nekaj mož. Tako je zdaj gruča štela nad dvajset oseb. Mihael pa je četo Kitajcev kar najbolje izrazil; razložil je Hi Foju, naj bi vaščani šli stražiti zadnjo stran hiše, kjer naj bi zgrabili in zvezali vsakega gusarja, ki bi se hotel izmuzniti. S palicami in poljskim orodjem oboroženi možje so odhiteli izpolnit povelje, le šest najbolj čvrstih je Mihael pridržal za neko drugo nagolo.

Vzel jih je s seboj v hišo, kjer so stopili skozi Vangovo sobo v predsobo, kjer je bila zaloga pušk. Tu jih je oborožil s puškami bolj za strah kot za rabo, ter jih peljal za hišo, kamor so se bili umaknili gusarji, ko so videli, da jim je v vsaki drugi smeri pot zaprta. Tam so se zaklenili v veliko sobo.

»Ehoj, Tim!« zakliče Mihael. »Potrebujem vas! Pustite svojega jetnika za nekaj minut!«

Brodar se je prikazal na hodniku s svojim drogom v roki in vprašal: »Kaj bomo pa zdaj, gospod?«

»Vangovi ljudje so se zaklenili v tole sobo. Ne smemo jih pustiti kar tako, moramo jih ujeti. Ker pa bi nas gotovo ne ubogali, ako jim zapovemo, naj vrata odpro, bo, mislim, najbolje, ako jih uderete.«

»Kot bi trenil, gospod.«

Tim se je uprl z rameni ob lesovje in ga vrgel v sobo kakor da bi bil zlomil vžgalico. Mimo ušesa mu je priletel nož in se zasadil v nasprotno steno.

Tim pa se je vrgel na tolpo, pograbil najbližnjega gusarja ter ga potegnil iz gruče. Gusarji so kakor val planili naprej in se pripravili na spopad; ves pogum pa jim je vzel pogled na tega kitastega brodarja, ki je gusarje premetaval kakor igračo. Ko je pa še Hi Fo s svojim glasom prevpil vse strašni dirindaj in zakričal, da je njihov glavni ujet in so na hodniku videli Mihaela in okrog njega zbrane vaščane, jim je pa srce upadlo popolnoma, dasi morda sicer niso bili bojazljivci.

»Tim, zdaj pa potegnite vsakega lepo počasi iz sobe,« reče Mihael, »preiščite vsakogar, če ima orožje in ga izročite Hi Foju in njegovim prijateljem, ki naj ga zvežejo, da bodo delali svojem moju družbo.«

Posrečilo se mu je tudi Hi Foju dopovedati, kaj je njegova naloga. Dva moža naj pošlje v sosedne hiše po vrvi iz trave. Ko so se vrnili, se je spravil Tim na delo. Možja za možem je potegnil iz gruče, ga hitro preko obleke pretipal, če ima orožje, nato pa ga predal Hi Foju in njegovim prijateljem, ki so mu zvezali roke in noge.

Mihael pa ni čakal, da bi Tim svoj posel dovršil. Skrbelo ga je namreč, kako se neki Lovretu godi v Budžakovi hiši; ko je videl, kako so že kakih osem ali devet gusarjev razorožili in se je prepričal, da z ostalimi — bilo jih je še kakih šest — lahko opravi. Tim sam je rekel: »Tim, delajte s Hi Fojem in njegovimi prijatelji kar dalje! Jaz grem pogledat, kako gre kaj mojemu bratu.«

Siva jutranja svetloba se je bila kot tat prikradla v vas. Ko je Mihael stopil iz hiše, je zapazil, da je bila vsa pokonci. Možje, žene in otroci so kar v trumah drli proti hiši, ki je zadnjič imel zasedeno Budžak, in gneča je bila tolikšna, da Mihael sprva niti videti ni mogel, kaj jih tako zelo zanima.

Tedaj pa se je množica začela premikati proti njemu in zapazil je sredi nje Lovreta s Čengom in

Eh Sangom, ki so gnali tolpo gusarjev.

»Dobro srečo!« zakliče Mihael, ko se srečata z bratom. »Ali ste imeli mnogo truda?«

»Prav malo. Vežna vrata smo udrli ter planili nanje, ko so spali; samo štirje so igrali fan-tan. Še preden so mogli spoznati, za kaj prav za prav gre, smo jim vzeli njihovo orožje in strašno so bili presenečeni, ko so nas zagledali. Zato so se kar brez upora vdali.«

»Ali ste vse zajeli?«

»Eden ali dva sta nam pri zadnjih vratih ušla, pa Čeng je poslal nekaj vaščanov, da ju ujamejo.«

»Škoda, da jih ni poslal več. Ujeti moramo vse. Ne bo namreč dobro, ako nam tudi samo eden uide in sporoči o tem spopadu v trdnjavo. Doslej smo imeli res čudovito srečo, a meni se že zanjena v glavi vrteti! Padel nam je v roke sam Ming Vang Tang in kakšna dvajsetorica njegovih ljudi, a kdo za božjo voljo naj mi pove, kaj naj z njimi počnemo?«

40. Treba se je nemudoma odločiti.

Predstavljajmo si zdaj položaj v mali kitajski vasi! Dva Holandca s Timom in tremi kitajskimi prijatelji sta stopila na vrat proslulemu gusarskemu poglavarju in več ko dvajsetorici njegovih ljudi, in sicer skoraj v neposredni bližini njegove lastne trdnjave, kjer je bila utegnita biti lahko prav močna posadka, na drugi strani pa je grozila nevarnost, da se vsak hip vrne brodovje s stotinami gusarjev! Vaščani, ki jih je bilo petdeset ali k večjemu šestdeset vseh skupaj, so bili mirljubni kmetje, ki so si jih bili gusarji podvrgli in jih prisilili, da so jim služili; vsi iz sebe so bili vesela, da se morda vendarle enkrat rešijo njihovega jarma. To je bilo pa tudi vse; kajti sami niso mogli kaj prida storiti, niti da si svobodo priborijo, niti da si jo v bodoče zavarujejo.